

WinUI alapú fejlesztés

< Albert István, ialbert@aut.bme.hu >

Automatizálási és
Alkalmazott
Informatikai Tanszék

Tartalom

WinUI

- Desktop alkalmazás fejlesztéséhez Windows platformra
- A Windows UI technológiája
  - > Nem az operációs rendszer része, külön csomag
- Natív kódban írt vezérlők

WinUI

XAML alapok

```
<Border Background="DeepSkyBlue" HorizontalA...>
```


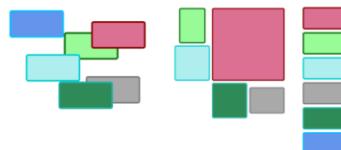
Komponálhatóság

Project A Success Delete and archive

ContentControl

Dependency Property

```
<TextBlock Name="txt" Text="Cép" />
```

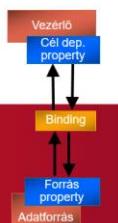

Elrendezés

Erőforrások

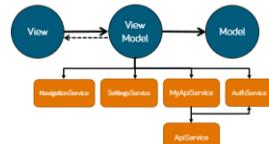
Adatkötés

Sablonok

MVVM

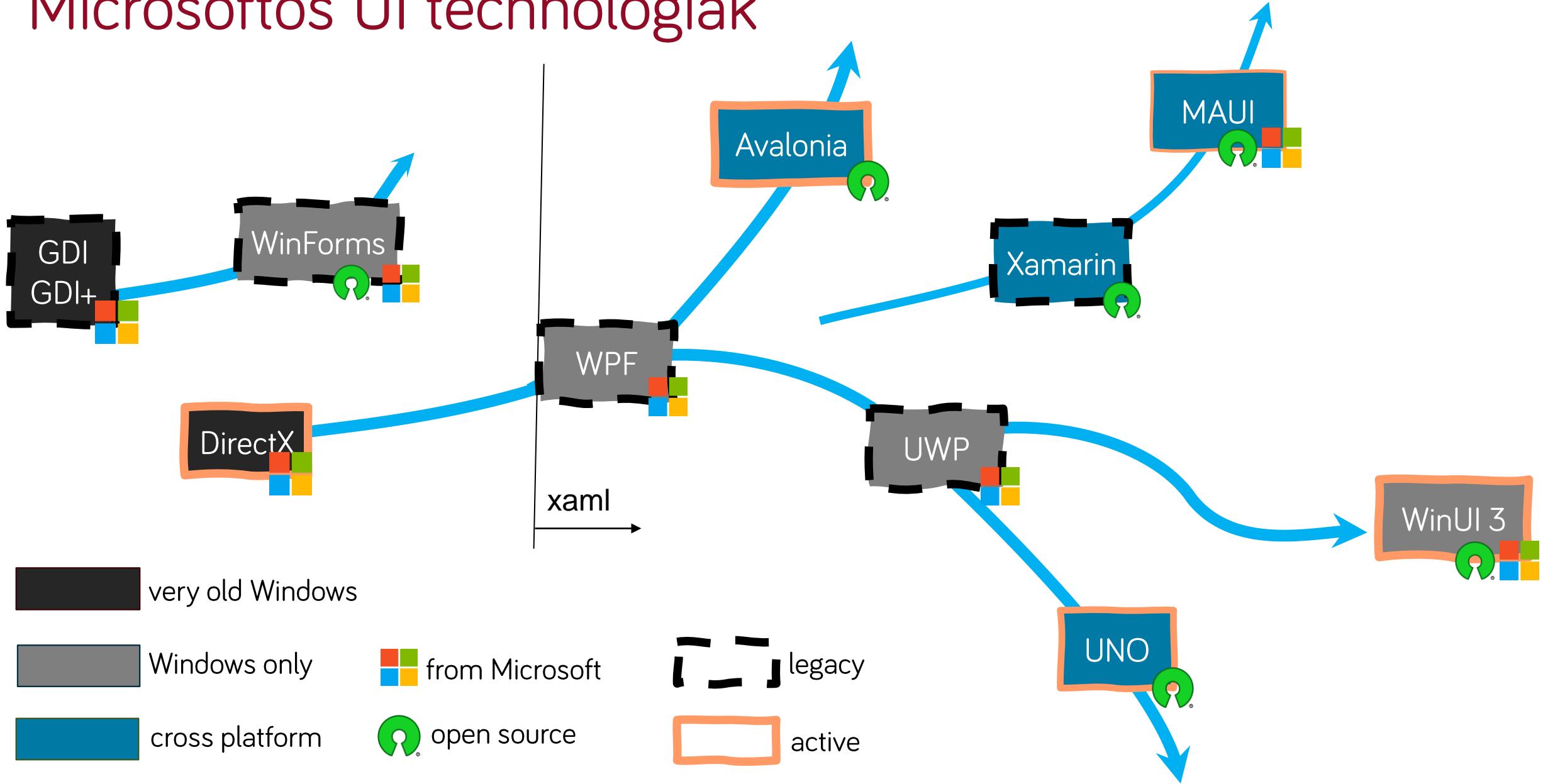

WinUI

- Desktop alkalmazás fejlesztéséhez Windows platformra
- A Windows UI technológiája
  - > Nem az operációs rendszer része, külön csomag
- Natív kódban írt vezérlők

Microsoftos UI technológiák

Egyéb technológiák Windowson

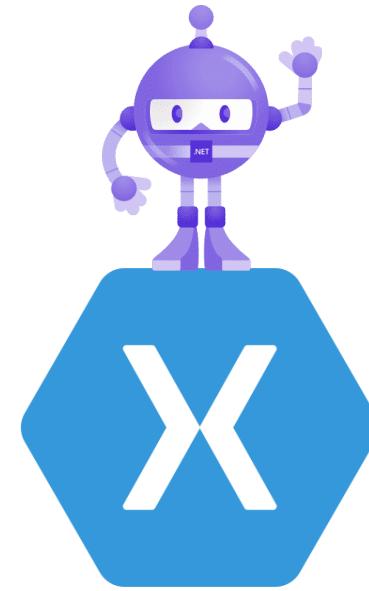
- 1983. GDI: C API
  - > Még DirectX előtt
  - > Ne közvetlenül írunk a videó memóriába
  - > Hardveresen gyorsított, képernyő és printer ☺
- 2001. GDI+: C++ API
  - > Objektum alapú API, CPU-val rajzolja a szöveget ☹
- ComCtl32.dll: ebben vannak implementálva a beépített vezérlők, például a nyomógomb stb.
- Ez mind elérhető .NET-ből Windows Forms-on keresztül!

A „XAML” platformok

- 2006. WPF – C#, .NET, Windows, Win32
- 2012. UWP – C++, Windows, WinRT
- 2014. Xamarin Forms – Android, iOS
- 2022 MAUI – XAML (Xamarin dialektus)
  - > Xamarin -> Android, iOS, macOS, Windows
- 2022 WinUI – XAML (UWP dialektus)
  - > Win32-es és WinRT alkalmazások támogatása
  - > Windows + .NET

MAUI - Microsoft

- Multi-platform keretrendszer
  - > iOS, macOS, Android, Windows
- Nyílt forráskódú
- A platform *natív vezérlőit* használja
- C#, F# ...
- XAML / code
- .NET ökoszisztéma
- Visual Studio / VS Code


```
<Grid RowSpacing="{v:Height 3}" RowDefinitions="3*, *" ColumnDefinitions="* * *">  
    <Label  
        Text="{Binding TimeText}"  
        Style="{StaticResource TimerLabel}"  
        VerticalTextAlignment="Center"  
        HorizontalTextAlignment="Center"  
        local:LabelAutoFit.IsAutoFit="true"  
        Grid.Row="0"  
        Grid.ColumnSpan = "3"  
    />
```

Avalonia <- WPF

- Multi-platform keretrendszer
  - > iOS, macOS, Linux, Android, Windows, Web, WebAssembly
- WPF-szerű XAML dialektus
- Skia/Direct2D – minden platformon ugyanúgy néz ki
- Nyílt forráskódú
  - > XPF nem
- C#, F#, XAML
- Visual Studio / Rider
- .NET ökoszisztéma
  - > Core / Mono / .NET Framework

```
<Window xmlns="https://github.com/avaloniaui"  
        xmlns:x="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml">  
    <Window.Styles>  
        <Style Selector="TextBlock.h1">  
            <Setter Property="FontSize" Value="24"/>  
            <Setter Property="FontWeight" Value="Bold"/>  
        </Style>  
    </Window.Styles>  
  
    <TextBlock Classes="h1">I'm a Heading!</TextBlock>  
</Window>
```

UNO <- UWP

- Multi-platform keretrendszer
  - > iOS, macOS, Linux, Android, Windows, HTML, WebAssembly
- UWP-szerű XAML dialektus
- Nyílt forráskódú
- Skia - minden platformon ugyanúgy néz ki
- Natív renderer – natív vezérlők is
- C#, F#, XAML / kód
- .NET ökoszisztéma
- Visual Studio / VS Code / Rider

```
<TextBlock Text="Planning" FontWeight="Bold" FontSize="16" Grid.Row="3" Margin="10,0" />

<StackPanel Orientation="Horizontal" Grid.Row="4" Margin="10,0" Spacing="20">
    <StackPanel Background="LightGray" Padding="20">
        <TextBlock Text="Effort" FontWeight="Bold" FontSize="16" Margin="10,0" />
        <TextBox Text="{x:Bind Item.Effort,Mode=TwoWay}"
            HorizontalTextAlignment="Center"
            HorizontalAlignment="Center"
            HorizontalContentAlignment="Center"
            BorderBrush="Transparent"
            Background="Transparent"/>
    </StackPanel>
    <Slider Value="{x:Bind Item.Effort,Mode=TwoWay}" Width="100" Minimum="0" Maximum="15" />
</StackPanel>
```

WinUI 3 - Microsoft

- Natív vezérlők Windows platformra
  - > Az operációs rendszertől független könyvtár
- Nyílt forráskódú
- Fluent Design System
- A Windowson futó alkalmazások natív felhasználói felülete
  - > UNO, React Native, MAUI is ezt használja
- C#, C++
- XAML / code

```
<StackPanel Orientation="Horizontal" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center">
    <Button x:Name="myButton" Click="myButton_Click">Display loaded modules</Button>

    <ContentDialog x:Name="contentDialog" CloseButtonText="Close">
        <ScrollViewer>
            <TextBlock x:Name="cdTextBlock" TextWrapping="Wrap" />
        </ScrollViewer>
    </ContentDialog>
</StackPanel>
```

XAML alapok

```
<Border Background="#DeepSkyBlue" Height="100" Width="100">
|   <TextBlock Text="☀️" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center"/>
|   </TextBlock>
</Border>
```


Mire jó a XAML?

- Deklaratív, objektum fa példányosító nyelv
- Objektumok
  - > Tipikusan vezérlők
  - > Vezérlő tulajdonságok
- Fa
  - > Jól követhető hierarchia
  - > XML formátum
- A vektor grafikus megjelenítés a rajzoló alrendszer feladata!

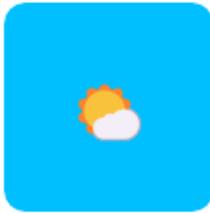
```
<Border Background="DeepSkyBlue" Height="100" Width="100">  
    | <TextBlock Text="Cloud" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center"/>  
</Border>
```


Objektum példányosítás

- A **tegek** példányosítandó osztály nevek
- Az **attribútumok** tulajdonságok
- Vannak beépített konverziók: szám, enum, ...

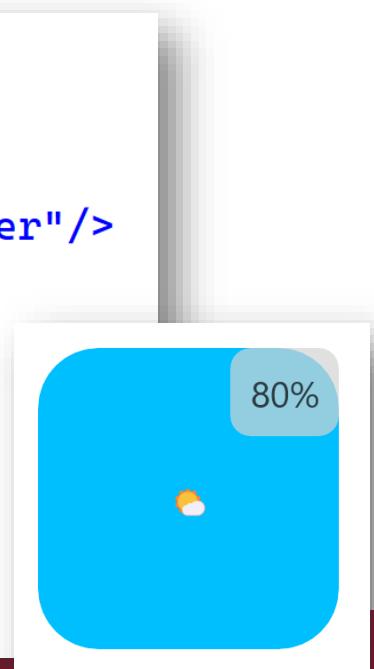
```
<Border Background="DeepSkyBlue"  
        Height="50" Width="50" CornerRadius="5">  
    <TextBlock Text="Cloud" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center"/>  
</Border>
```


Hierarchia, elrendezés

- A Grid táblázatba rendezi az elemeket
  - > Itt egyetlen cellában van benne kettő, egymáson
- Állítható az elrendezés, térkihagyás
- Átlátszóság, színek

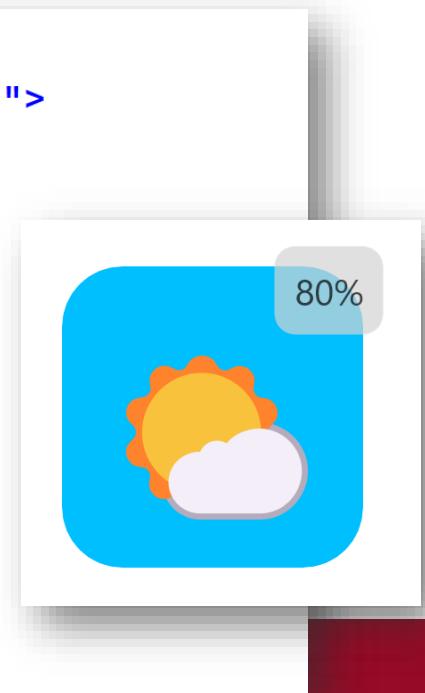
```
<Grid Height="150" Width="150">
    <Border Background="#DeepSkyBlue" CornerRadius="30" Padding="15">
        <TextBlock Text="Cloud"
            HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center"/>
    </Border>
    <Border Background="#LightGray" Opacity="0.7"
        CornerRadius="10" Padding="10"
        HorizontalAlignment="Right" VerticalAlignment="Top" >
        <TextBlock FontSize="18" Text="80%"/>
    </Border>
</Grid>
```


Összetett tulajdonságok

- Az összetett tulajdonságok külön XML csomópontként adhatók meg
`<osztály . tulajdonság>`
`<összetett objektum />`
- **ViewBox:** vektorgrafikus felnagyítja a benne lévő elemet

```
<Grid Height="150" Width="150">
    <Border Background="#DeepSkyBlue" CornerRadius="30" Padding="15">
        <Viewbox>
            <TextBlock Text="Cloudy" />
        </Viewbox>
    </Border>
    <Border Background="#LightGray" Opacity="0.7" CornerRadius="10" BorderThickness="1">
        <Border.RenderTransform>
            <TranslateTransform X="10" Y="-10" />
        </Border.RenderTransform>
        <TextBlock FontSize="18" Text="80%"/>
    </Border>
</Grid>
```


Névterek, hivatkozások

Kódot nem
kell tudni

- A vezérlőkre névvel hivatkozhatunk
- Külső csomagokat névterekbe húzzuk be
- A XAML nézet össze van kötve a hozzá tartozó osztállyal: code behind

```
<Grid Height="150" Width="150">
    <Border x:Name="shadowTarget" Background="#DeepSkyBlue">
        <Viewbox>
            <TextBlock Text="Cloudy" />
        </Viewbox>
    </Border>
    <Border Background="#LightGray" Opacity="0.7" CornerRadius="10" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Bottom">
        <Border.RenderTransform>
            <TranslateTransform X="10" Y="-10" />
        </Border.RenderTransform>
        <ui:Effects.Shadow>
            <ui:AttachedDropShadow CastTo="{x:Bind shadowTarget}" BlurRadius="80"/>
        </ui:Effects.Shadow>
        <TextBlock FontSize="18" Text="80%"/>
    </Border>
</Grid>
```

```
<Window
    x:Class="XAMLsample.MainWindow"
    xmlns="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml/presentation"
    xmlns:ui="using:CommunityToolkit.WinUI"
    xmlns:x="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml"
```


XAML és kód ekvivalens

- XAML tegek és attribútumok

> XAML

```
<Button  
    Content="OK"  
    Click="Button_Click"/>
```

> C#

```
using Windows.UI.Xaml;  
  
using Windows.UI.Xaml.Controls;  
  
Button b = new Button();  
b.Content = "OK";  
b.Click += Button_Click;
```


Markup kiterjesztések

- A tulajdonságok megadásánál használt '{' jel egy markup kiterjesztést aktivál

```
<TextBlock Text="{Binding}" ...>
```

- Ezek a kifejezések egymásba ágyazhatók
- Tipikusan speciális hivatkozásokat jelentenek
  - > Adatkötés
  - > Erőforrás hivatkozás
  - > Sablon hivatkozás

UI és mögöttes kód (code-behind)

- minden XAML felülethez tartozik egy osztály
  - > Eseménykezelők
  - > Vezérlők tagváltozói
  - > Egyebek
- A vezérlőknek **x:Name**-mel adunk nevet, így hivatkozhatunk rá kódból
- Az eseménykezelőbe a **metódus nevét** írjuk
- Ritkán használjuk, lásd MVVM

Példa code-behindra 1

```
<Window
    x:Class="CodeBehindSample.MainWindow"
    xmlns="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml/presentation"
    xmlns:x="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml"
    xmlns:local="using:CodeBehindSample"
    xmlns:d="http://schemas.microsoft.com/expression/blend/2008"
    xmlns:mc="http://schemas.openxmlformats.org/markup-compatibility/2006"
    mc:Ignorable="d">

    <Canvas>
        <Button x:Name="myButton" Click="myButton_Click">Catch me!</Button>
    </Canvas>
</Window>
```

```
public sealed partial class MainWindow : Window
{
    private void myButton_Click(object sender, RoutedEventArgs e)
    {
        tmr.Stop();
        myButton.Content = "You win!";
    }
}
```

Példa code-behindra 2

- Vajon mit csinál a program?

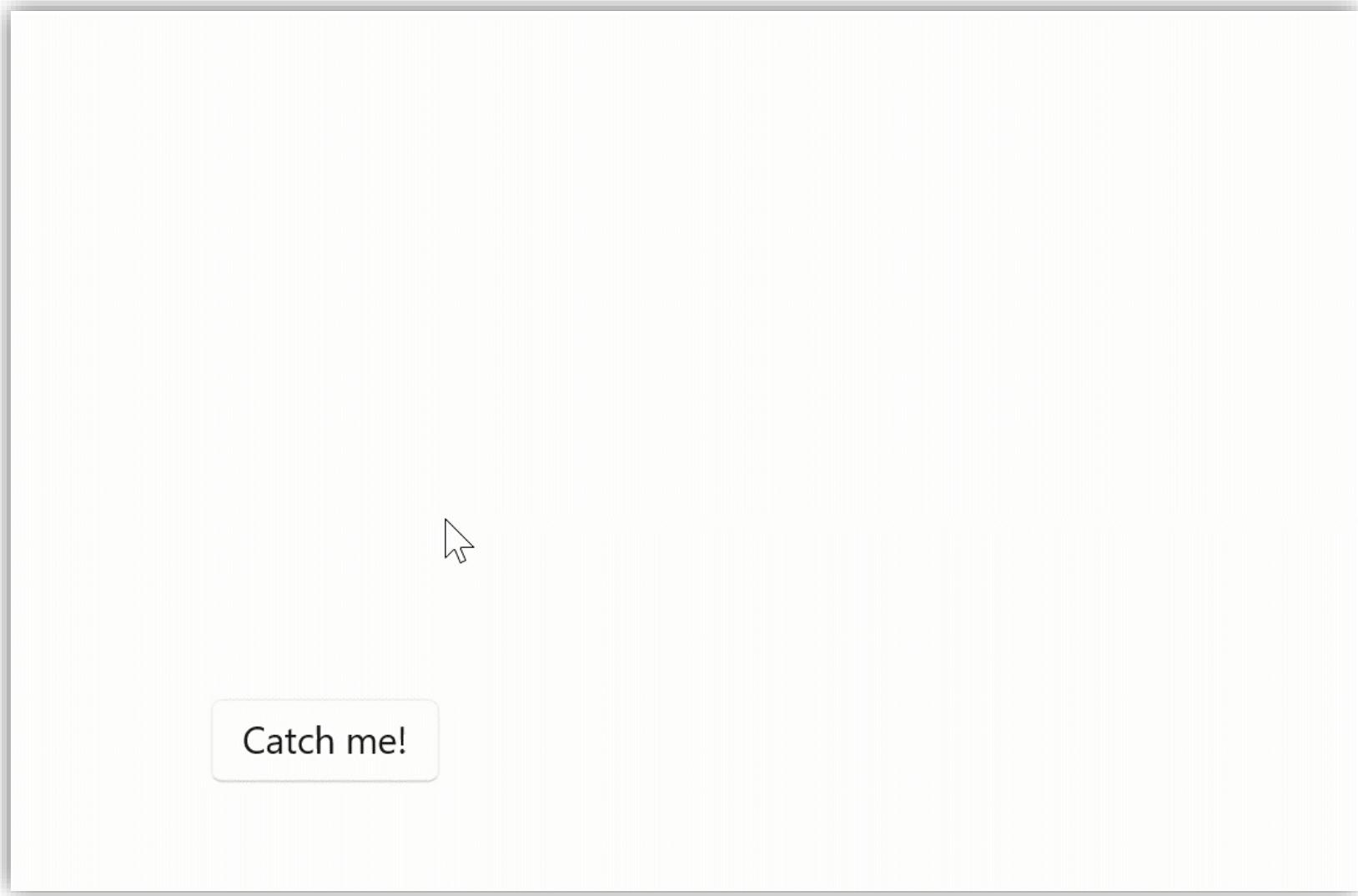
```
DispatcherTimer tmr = new DispatcherTimer();
Random random = new Random();

public MainWindow()
{
    this.InitializeComponent();
    tmr.Interval = TimeSpan.FromMilliseconds(600);
    tmr.Tick += Tmr_Tick;
    tmr.Start();
}

private void Tmr_Tick(object sender, object e)
{
    Canvas.SetLeft(myButton, random.Next(0, 400));
    Canvas.SetTop(myButton, random.Next(0, 300));
}

private void myButton_Click(object sender, RoutedEventArgs e)
{
    tmr.Stop();
    myButton.Content = "You win!";
}
```

Demó

Komponálhatóság

Project A   Success

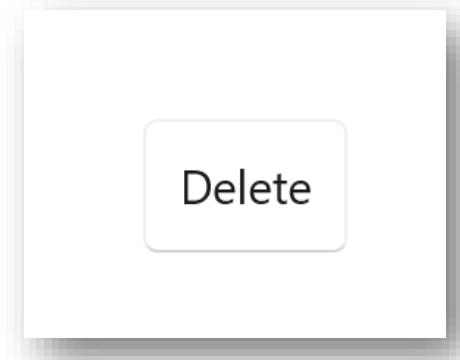
Delete

and archive

Komponálhatóság

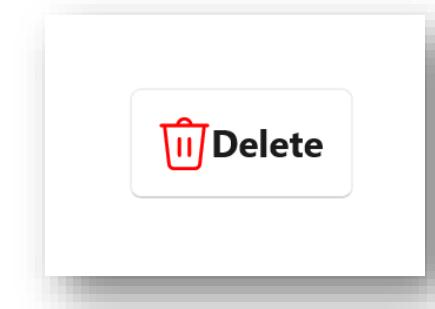
```
<Button Padding="10" HorizontalAlignment="Center">
    Delete
</Button>
```


Delete

Komponálhatóság

```
<Button Padding="10" HorizontalAlignment="Center">
    <StackPanel Orientation="Horizontal">
        <SymbolIcon Symbol="Delete" Foreground="Red" />
        <TextBlock FontWeight="Bold" Text="Delete" />
    </StackPanel>
</Button>
```


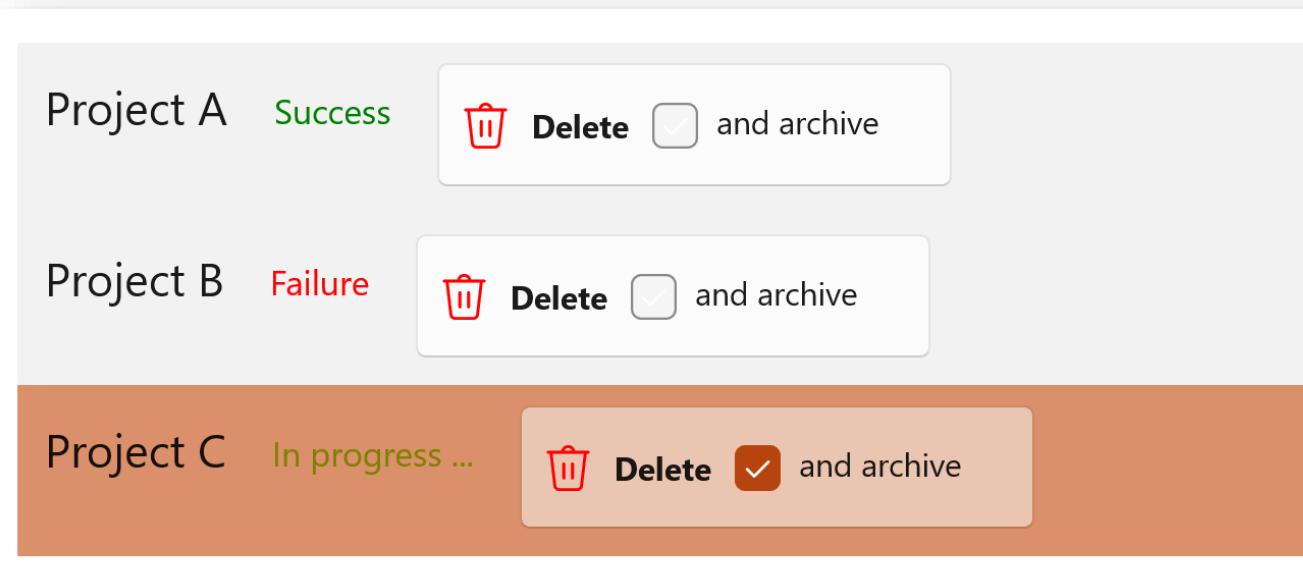
Komponálhatóság

```
<Button Padding="10" HorizontalAlignment="Center">
    <StackPanel Orientation="Horizontal">
        <SymbolIcon Symbol="Delete" Foreground="Red" />
        <TextBlock Padding="10 0" VerticalAlignment="Center"
            FontWeight="Bold" Text="Delete" />
        <CheckBox Content="and archive" />
    </StackPanel>
</Button>
```


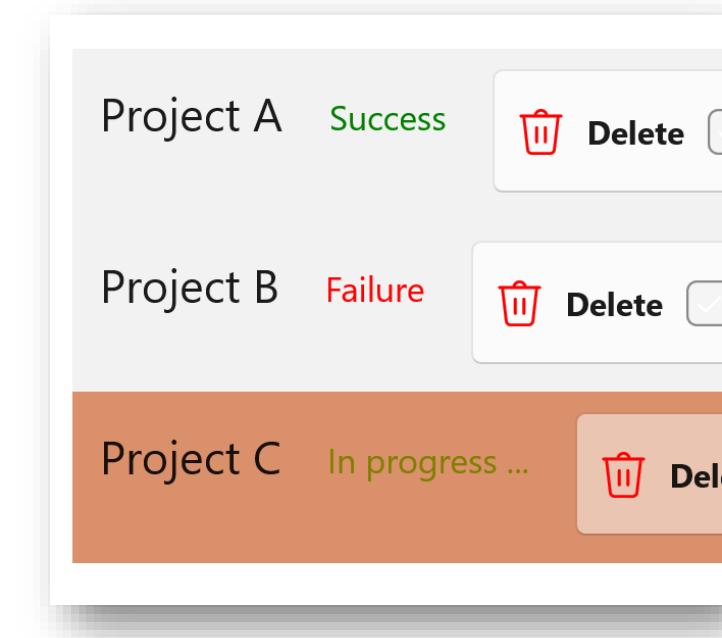
Komponálhatóság

```
<ListBox Margin="20" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center">
    <ListBoxItem>
        <StackPanel Orientation="Horizontal">
            <TextBlock Padding="0 5 20 0" FontSize="20" Text="Project A" />
            <TextBlock Padding="0 10 20 0" FontSize="15" Foreground="Green" Text="Success" />
            <Button Padding="10" HorizontalAlignment="Center" ...>
        </StackPanel>
    </ListBoxItem>
    <ListBoxItem>
        <StackPanel Orientation="Horizontal">
            <TextBlock Padding="0 5 20 0" FontSize="20" Text="Project B" />
            <TextBlock Padding="0 10 20 0" FontSize="15" Foreground="Red" Text="Failure" />
            <Button Padding="10" HorizontalAlignment="Center" ...>
        </StackPanel>
    </ListBoxItem>
```


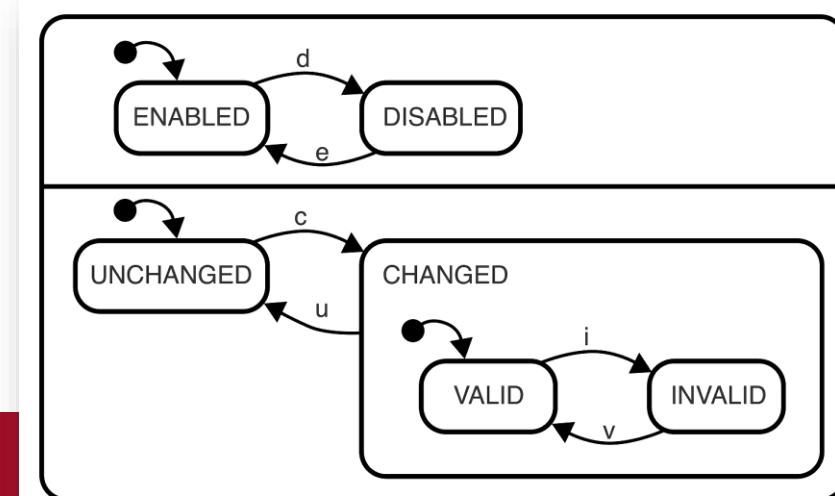
Komponálhatóság

- A vezérlők **tetszőleges tartalmat** meg tudnak jeleníteni
  - > Például a Button egy „Content”-et
  - > Content bármi lehet: szöveg, kép, **más vezérlők**
    - StackPanel + szöveg + ...
- Az összetett vezérlők más vezérlőkből állnak
  - > Például: ListView
    - ScrollView a görgetéshez
    - minden listaelem egy ListViewItem
    - A ListViewItem tetszőleges Contentet tud megjeleníteni

Testreszabható megjelenés

- Deklaratív an, grafikus objektumokkal írható le az egyes vezérlők megjelenése
  - > Vonal, háttér stb.
- Leírhatók a különböző állapotokhoz tartozó változások
  - > Például letiltott vezérlő
- Az állapotok eseményekhez köthetők
  - > Például megnyomják a gombot
- A változások animálhatók

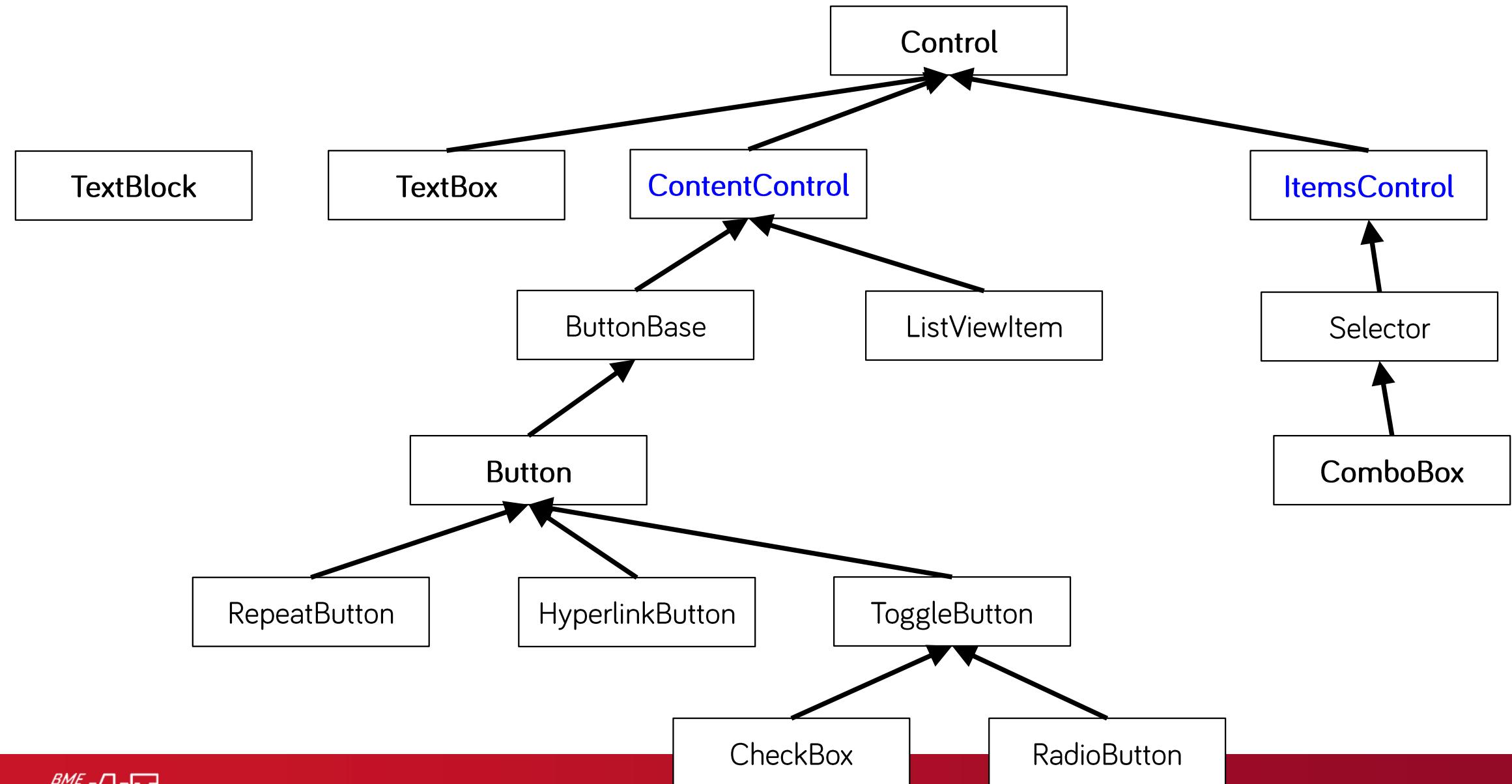
Button

RepeatButton

HyperlinkButton

ContentControl

Néhány vezérlő a hierarchiában

TextBlock és TextBox

- TextBlock: formázott szöveg megjelenítése, egy vagy több sorban

```
<TextBlock>
    <Run FontFamily="Times New Roman" Foreground="DarkGray">
        Text in a TextBlock doesn't have to be a simple string.</Run>
    <LineBreak/>
    <Span>Text can be <Bold>bold</Bold>,
        <Italic>italic</Italic>, or <Underline>underlined</Underline>. </Span>
</TextBlock>
```

Text in a TextBlock doesn't have to be a simple string.
Text can be **bold**, *italic*, or underlined.

- TextBox: szövegdoboz
  - Egysoros / többsoros
  - Helyesírásellenőrzés

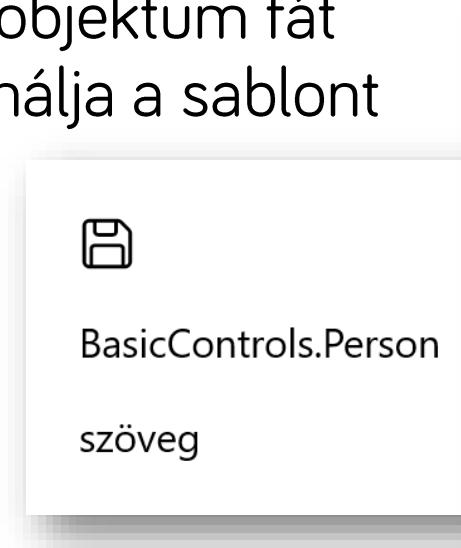
KORREKT FUTUROLÓGIAI JELENTÉS

Egészen biztos,
hogy előbb-utóbb ez, vagy
az lesz; így vagy úgy.

```
<TextBox AutomationProperties.Name="multi-line TextBox"
    TextWrapping="Wrap" AcceptsReturn="True" IsSpellCheckEnabled="True"
    SelectionHighlightColor="Green" MinWidth="400" >
```

ContentControl : Control

- Valamilyen **tartalom** megjelenítésére szolgáló vezérlő
- Content property (object): a tartalom típusa szerint
  1. **UIElement**: megjeleníti azt az objektum fát
  2. **ContentTemplate** adott: használja a sablont
  3. **ToString**-et használ -> szöveg


```
<ContentControl>
|   <SymbolIcon Symbol="Save" />
</ContentControl>

<ContentControl>
|   <local:Person Name="Ken Wilber" />
</ContentControl>

<ContentControl Content="szöveg" />
```

- A local:Person egy saját Person osztályt példányosít a projekt névteréből (localként definiált névtér), amihez nem tartozik sablon
➢ -> a ToString() alapértelmezetten a típust adja vissza

ButtonBase : ContentControl

- Kezeli az **egér, érintés eseményeket**
  - > Click esemény
- Tulajdonságok
  - > IsPressed
  - > ClickMode: Release, Press, Hover
- Integrálódik a **Command mintával (MVVM)**
  - > Command, CommandParameter, CommandTarget

Button, RepeatButton, HyperlinkButton

- **Button** : ButtonBase

- **RepeatButton** : ButtonBase

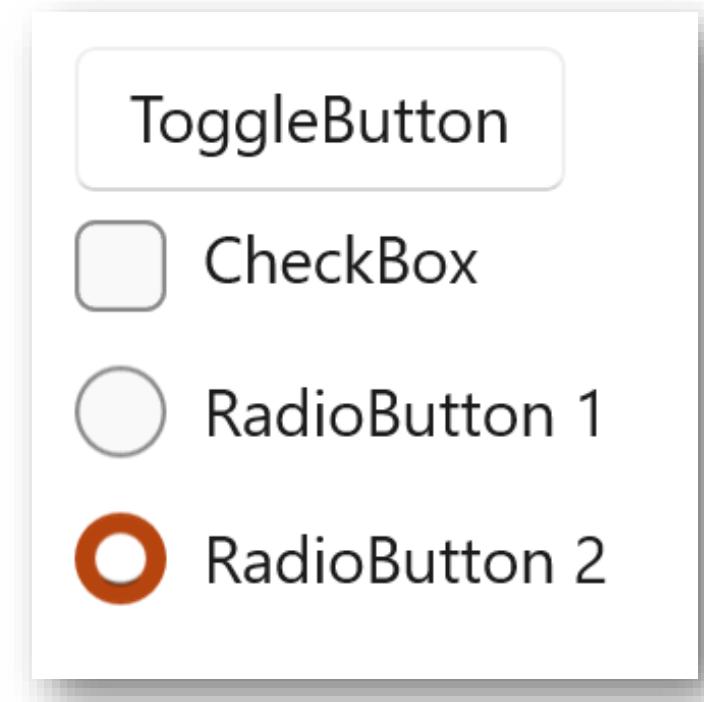
- > Delay property
- > Interval property
- > Nyomva tartva többször lövi el a Click eseményt

- **HyperlinkButton** : ButtonBase

- > NavigateUri, automatikusan böngészőt nyit

ToggleButton, CheckBox

- *ToggleButton* : ButtonBase
  - > IsThreeState
    - IsChecked: lehet null is
  - > Checked események
- *CheckBox* : *ToggleButton*
  - > Saját megjelenése van
- *RadioButton* : *ToggleButton*
  - > Saját megjelenése van
  - > GroupName-mel lehet csoportba foglalni azokat amiből csak egyet lehet kiválasztani


```
<ToggleButton>ToggleButton</ToggleButton>
<CheckBox>CheckBox</CheckBox>
<RadioButton>RadioButton 1</RadioButton>
<RadioButton IsChecked="True">RadioButton 2</RadioButton>
```

ItemsControl : Control

- Egyszerű lista megjelenítése kiegészítő funkciók nélkül (nincs görgetés, kijelölés, elemkattintás)
  - > Akkor használjuk, ha a listát csak megjeleníteni kell
- Megjelenítendő lista
  - > Items: XAML-ben adjuk meg, fix lista
  - > **ItemsSource**: tipikusan adatkötéssel adjuk meg, alább imperatívan

```
<ItemsControl x:Name="items"/>

public MainWindow()
{
    InitializeComponent();

    items.ItemsSource = new[] { "alma", "körte", "banán" };
}
```

alma
körte
banán

Kódot nem
kell tudni

ItemsControl . ItemsPanel property

- ItemsPanel property: elem elrendező vezérlő

```
<ItemsControl x:Name="items">
    <ItemsControl.ItemsPanel>
        <ItemsPanelTemplate>
            <StackPanel Orientation="Horizontal" />
        </ItemsPanelTemplate>
    </ItemsControl.ItemsPanel>
</ItemsControl>
```

almakörtebanán

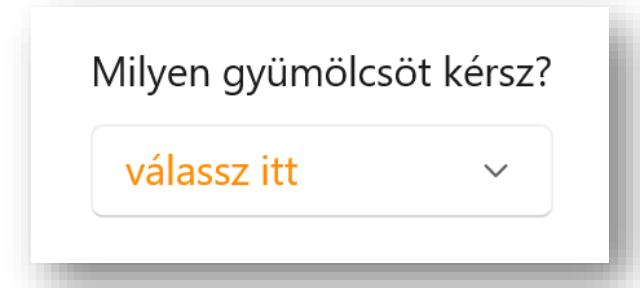
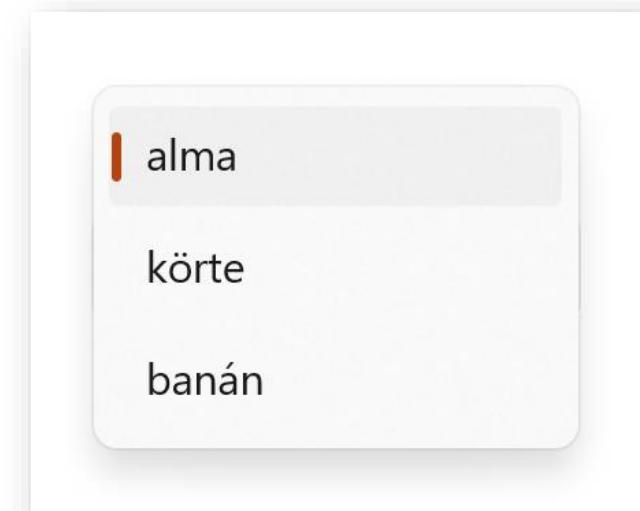
- ItemTemplate: az elemek megjelenését írja le
  - Ez lesz a benne lévő ContentControlok (például ListViewItem) ContentTemplate-je
- GroupStyle: csoportok stilizálása
  - Fejléc, tartalom, tartalom elrendező panel

Selector : ItemsControl

- Az elemek kiválaszthatóak
- SelectedIndex: 0 alapú index
- SelectedItem
  - > A kiválasztott objektum
- SelectionChanged esemény

ComboBox : Selector

- IsDropDownOpen
  - > Programozottan is lenyitható
  - > DropDownOpened/Closed események
- Header, HeaderTemplate
  - > A felette lévő szöveget lehet megadni
- PlaceholderText: üres megjelenés helyett


```
<ComboBox Header="Milyen gyümölcsöt kérsz?" PlaceholderText="válassz itt"  
PlaceholderForeground="#DarkOrange" x:Name="items"/>
```

Dependency Property

```
<TextBlock Name="txt" Text="Cloud" />
```

Vezérlők paraméterei

- Egy vezérlőnek rengeteg tulajdonsága van
  - > Egy Buttonnak 135 propertyje és 52 eseménye van
- A komponálás miatt a **sok objektum** ágyazódik egymásba -> sok objektumunk van
- A legtöbb tulajdonságot, eseményt nem állítjuk
- Jó lenne csak azokat az adatokat tárolni, ami valóban be van állítva és más, mint az alapértelmezett érték!

További célok

- Egy vezérlőhöz lehessen **kontextus függően további információkat** is hozzáadni
  - > Ha táblázatban van, akkor melyik sorban, oszlopban
- **Adatkötés:** a tulajdonságok értéke automatikusan frissüljön egy adatforrásból
- **Stilizálás:** lehessen vezérlők tulajdonságait egyszerre, egységesen beállítani
- **Animáció:** egységes módszer egy tulajdonság időbeni változtatására
- Mindezt reflexió nélkül!

Megoldás: DependencyProperty

- A XAML vezérlők nem hagyományos C#-os mezőkkel vagy autopropertykkal rendelkeznek
- minden vezérlő alaposztálya a **DependencyObject**, ami tárolja a vezérlő paramétereit, tulajdonságait
  - > Klasszikus kulcs-érték párok, dictionary, mint JavaScript object
- Típusos programozói felület propertyken keresztül
- Tetszőlegesen, futásidőben is bővíthető tároló
- Metaprogramozás, általános szolgáltatások: adatkötés, stilizálás, animáció

DependencyProperty használata

Kódot nem
kell tudni

- Hagyományos propertyként jelenik meg, típusos
  - > Mind XAML-ben, mind C#-ban

```
<TextBlock Name="txt" Text="HU" />
```

```
// normál property
txt.Text = "HU";
```

- Használhatjuk a kulcs-érték pár beállítást is

```
// kulcs-érték pár beállítása az alaposztályon
DependencyObject dpObj = txt;
// a dependency property a tárolás kulcsa
dpObj.SetValue(textBox.TextProperty, "HU");
```

DependencyProperty deklarálása

```
public class TextBox : Control
{
    public string Text
    {
        // az alaposztály kulcs-érték tárolója
        get { return (string)GetValue(TextBox.TextProperty); }
        set { SetValue(TextBox.TextProperty, value); }
    }

    // statikus kulcs objektum a hivatkozáshoz
    public static readonly DependencyProperty TextProperty =
        DependencyProperty.Register(
            nameof(Text),
            typeof(string),
            typeof(TextBox),
            new PropertyMetadata("", OnIsDefaultChanged));

    private static void OnIsDefaultChanged(
        DependencyObject o, DependencyPropertyChangedEventArgs e) {}
}
```

Kódot nem
kell tudni

Csatolt tulajdonságok (attached properties)

- Az objektumhoz a saját típusán kívül eső **további tulajdonságok** is eltárolhatók
  - > Ugyanaz a tárolási mechanizmus a DependencyObjectben, csak kell egy másik kulcs
- **Bárki eltárolhat bármit és lekérdezhet bármit**
  - > Nem kell hierarchiában felette lenni stb.
- **Tipikusan vezérlő hierarchiában használjuk**
  - > Canvas: rajta lévő elemek pozíciója
  - > Grid: rajta lévő elemek helye a táblázatban
  - > Árnyék, animáció stb.

Csatolt tulajdonságok használata

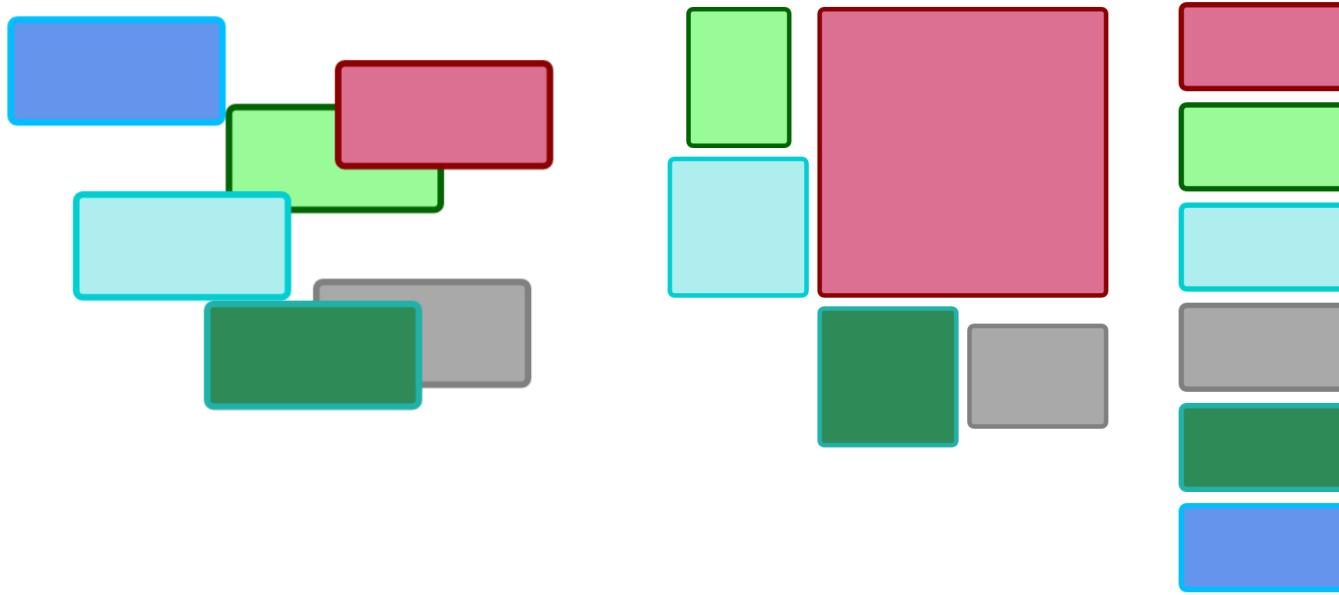
- A csatolt tulajdonság tulajdonosa aki azt deklarálja, le fogja kérdezni és fel fogja használni
  - > A Canvas.Left a Canvason kívül is beállítható, csak senki nem fogja lekérdezni, egyszerű adat

```
<Canvas>
  <TextBlock Canvas.Left="120" Canvas.Top="20" Name="txt" Text="bla" />
</Canvas>
```

```
// kulcs-érték párokkal
dpObj.SetValue(Canvas.LeftProperty, 120);
dpObj.SetValue(Canvas.TopProperty, 20);
// a csatolt tulajdonságot definiáló osztál metódusával
Canvas.SetLeft(txt, 120);
Canvas.SetTop(txt, 20);
```

Az alsó kódot nem kell tudni

Elrendezés

Vezérlő méretezése

```
<Rectangle Height="40" Width="50"  
HorizontalAlignment="Left"  
VerticalAlignment="Bottom"
```

- Vezérlő szélessége (Width) és magassága (Height)
  - Fix méret
    - > A vezérlő a megadott méretet veszi fel az adott irányban, függetlenül a tartalmától - így a tartalom levágásra kerülhet!
    - > **Width / Height = "30"**
    - > Ha az igazítás Stretch (lásd következő slide), akkor is fix a méret, a vezérlő középre kerül
    - > Ritkán javasolt, mert nem alkalmazkodik a tartalomhoz és az átméretezéshez
  - Automatikus méret - alapértelmezett
    - > **Width / Height = "Auto"** (mivel ez az alapértelmezett, nem szoktuk kiírni)
    - > Ha az igazítás Left / Right / Center -> tartalom alapján méreteződik
    - > Ha az igazítás Stretch -> a szülő méretezi, kitölți a rendelkezésre álló teret az adott irányban

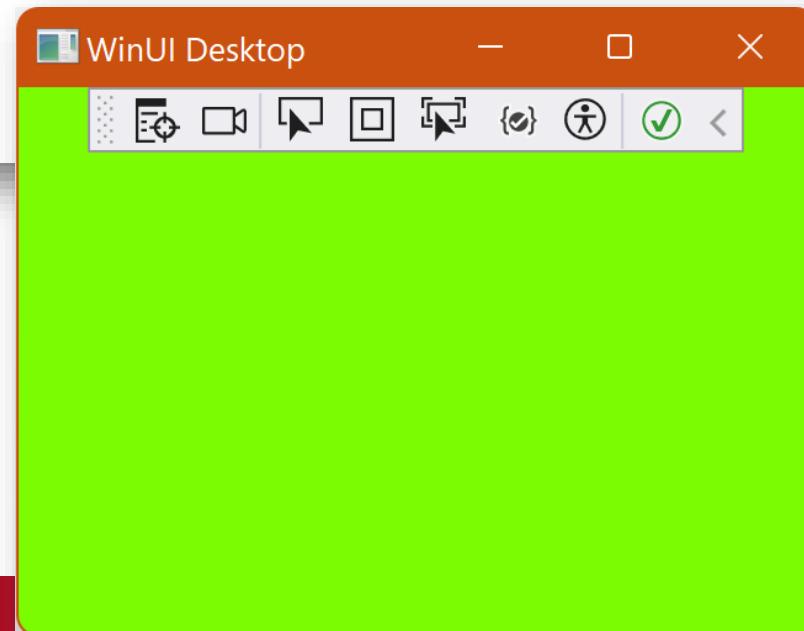
Vezérlő igazítása

```
<Rectangle Height="40" Width="50"  
HorizontalAlignment="Left"  
VerticalAlignment="Bottom"
```

- Elrendezés a szülő panelen belül:
HorizontalAlignment / VerticalAlignment tulajdonságok
  - > **Left / Top / Center / Right / Bottom**
    - Rendezi az elemet balra, felülrre, középre, jobbra, alulra
  - > **Stretch** - az igazításon túl a *méretezésre is hatással* van
    - "Auto" méretezés esetén kitölti a rendelkezésre álló teret, a szülő mérete a meghatározó, nem a tartalom
    - Fix méretezés esetén középre kerül a vezérlő
- Alapértelmezett érték a **Stretch**
  - Kivéve pár vezérlőt, például **TextBlock**, **ComboBox**, **Checkbox**

Alapértelmezett elrendezés

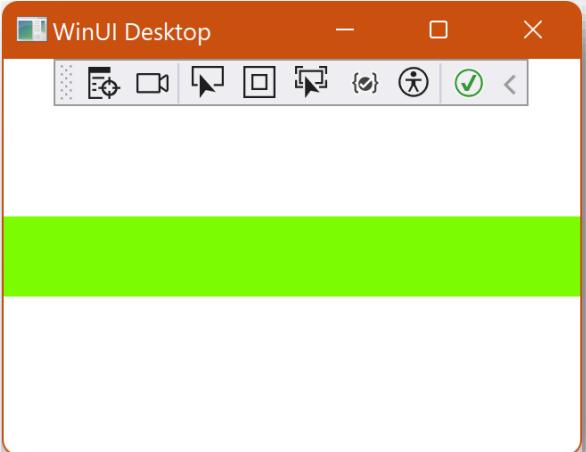
```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<Window
    x:Class="LayoutSample.MainWindow2"
    xmlns="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml/presentation"
    xmlns:x="http://schemas.microsoft.com/winfx/2006/xaml"
    xmlns:local="using:LayoutSample"
    xmlns:d="http://schemas.microsoft.com/expression/blend/2008"
    xmlns:mc="http://schemas.openxmlformats.org/markup-compatibility/2006"
    mc:Ignorable="d">
    <Rectangle Fill="#LawnGreen" />
```


Fix méretű elrendezések

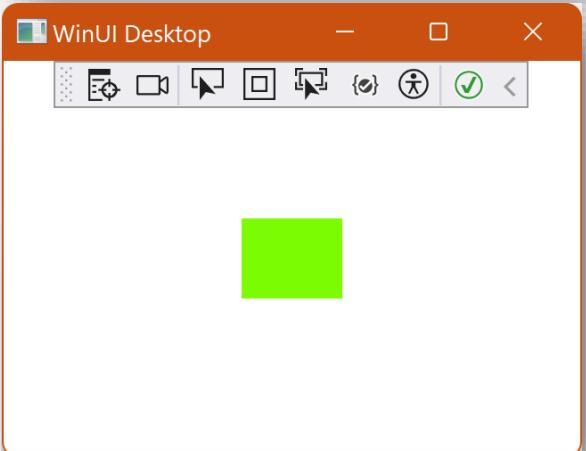
- A Stretch nem írja felül a fix méreteket

```
<Rectangle Height="40" Fill="LawnGreen" />
```


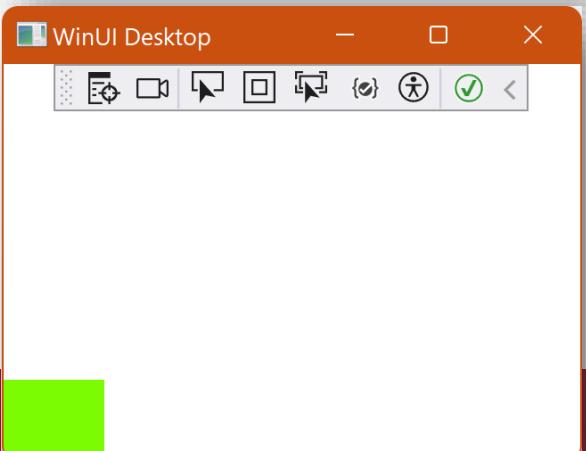
- A Stretch középre igazít ha be van állítva a méret

```
<Rectangle Height="40" Width="50" Fill="LawnGreen" />
```


- Igazítás állítása

```
<Rectangle Height="40" Width="50"  
         HorizontalAlignment="Left"  
         VerticalAlignment="Bottom" Fill="LawnGreen" />
```


Vezérlők távolsága

- Margin: Távolság másik vezérlőtől, a szülő panel széleitől
  - > Thickness típus, négy irányt lehet megadni

```
<Border BorderBrush="Black" BorderThickness="3"  
        HorizontalAlignment="Center"  
        VerticalAlignment="Center" >  
  
    <TextBlock Text="0" Margin="0" Foreground="DarkGreen" />  
  
</Border>
```

0

10

10,20

10,20,35,5

Ez a TextBlock széle

Vezérlők tartalma

- **Padding:** A tartalom távolsága a szülő vezérlő széleitől befelé
  - > Thickness típus, négy irányt lehet megadni
  - > <https://learn.microsoft.com/en-us/windows/apps/design/layout/alignment-margin-padding>
- Csak néhány vezérlőnek van ilyen tulajdonsága!

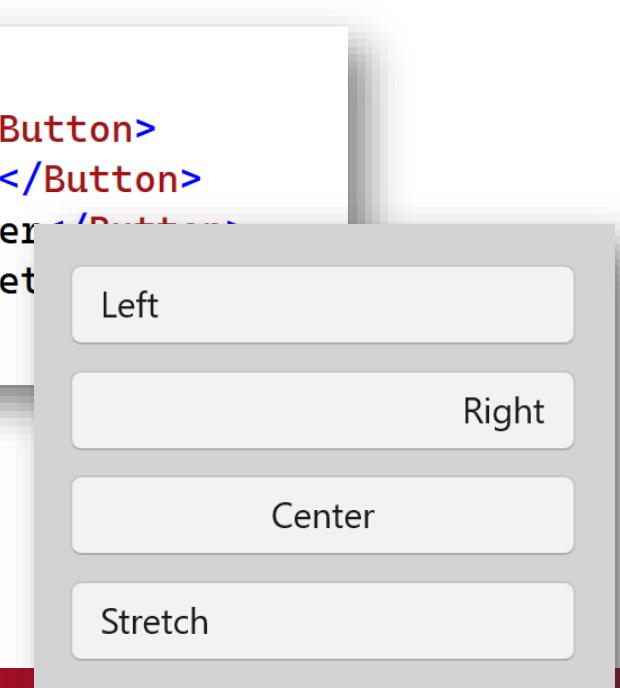
```
<Border Background="DarkGreen" HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center" >
|   <TextBlock Text="0" Padding="0" Foreground="LawnGreen" />
</Border>
```


Tartalom igazítása

- Tartalom igazítása a szülőn belül
  - > Vertical / HorizontalContentAlignment
    - Left / Top / Center / Stretch...
- Csak néhány vezérlőnek van ilyen tulajdonsága

```
<StackPanel Padding="20" Spacing="10" Background="LightGray">
    <Button Width="200" HorizontalContentAlignment="Left">Left</Button>
    <Button Width="200" HorizontalContentAlignment="Right">Right</Button>
    <Button Width="200" HorizontalContentAlignment="Center">Center</Button>
    <Button Width="200" HorizontalContentAlignment="Stretch">Stretch</Button>
</StackPanel>
```


Láthatóság

- Visibility tulajdonság
  - > Enum, nem boolean! ☹
  - > Visible / Collapsed

```
<Button Visibility="Collapsed" >0k</Button>
```

Méretezés – Width, Height

- Tulajdonságok:
  - > Width, Height (def: Auto = double.NaN)
  - > MinWidth, MinHeight (def: 0)
  - > MaxWidth, MaxHeight (def: double.PositiveInfinity)
- Ezek javasolt értékek a layout rendszernek
- A panelek helyezik el a vezérlőket és állítják be a méretet
- **A valódi méret: ActualHeight, ActualWidth**
  - > DesiredSize -> RenderSize

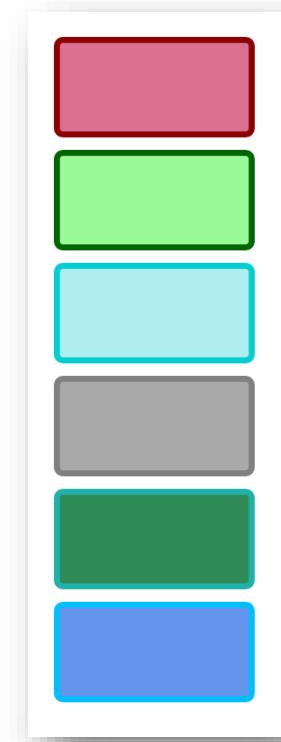
Panel alaposztály

- A többi panel ebből származik, alaptulajdonságok:
  - > Children: gyerek elemek
  - > Background: háttér
- Fontsabb panelek:
  - > **StackPanel, Canvas, Grid**
  - > VariableSizedWrapGrid, RelativePanel
  - > VirtualizingPanel: alaposztály a UI virtualizáláshoz
    - Csak az a gyerek vezérlő jön létre, ami látszik a képernyőn
    - -> Nagyobb listák esetén kötelező ilyen paneleket használni!

StackPanel

- Elemek egymás alatt vagy mellett
  - > Orientation: Horizontal / Vertical
- Virtualizált változat:
  - > VirtualizingStackPanel

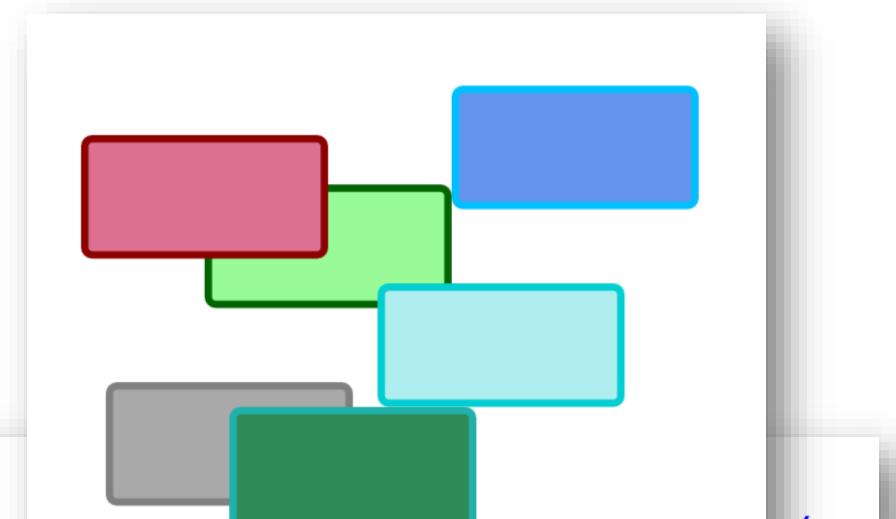
```
<StackPanel Orientation="Vertical" Spacing="6">
    <Rectangle Style="{StaticResource rect1}" />
    <Rectangle Style="{StaticResource rect2}" />
    <Rectangle Style="{StaticResource rect3}" />
    <Rectangle Style="{StaticResource rect4}" />
    <Rectangle Style="{StaticResource rect5}" />
    <Rectangle Style="{StaticResource rect6}" />
</StackPanel>
```


Canvas

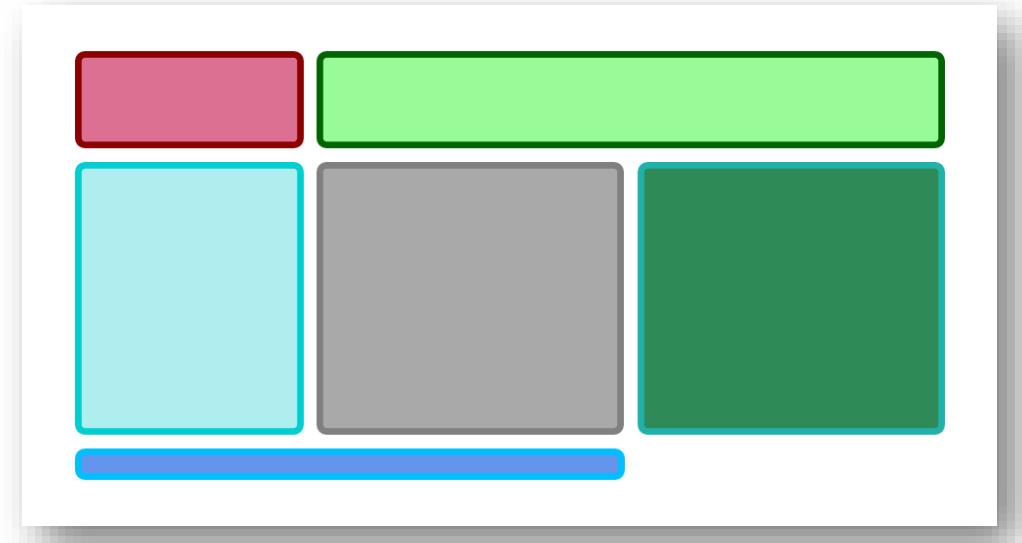
- Gyerek vezérlők szabadon elhelyezhetők fix pixel koordinátákkal:
  - > Canvas . Left / Top / ZIndex
- A vezérlők átfedhetnek!

```
<Canvas>
    <Rectangle Canvas.Left="30" Canvas.Top="50" Canvas.ZIndex="10" />
    <Rectangle Canvas.Left="80" Canvas.Top="70" Canvas.ZIndex="2" />
    <Rectangle Canvas.Left="150" Canvas.Top="110" Canvas.ZIndex="5" Style="{StaticResource rect3}" />
    <Rectangle Canvas.Left="40" Canvas.Top="150" Canvas.ZIndex="3" Style="{StaticResource rect4}" />
    <Rectangle Canvas.Left="90" Canvas.Top="160" Canvas.ZIndex="40" Style="{StaticResource rect5}" />
    <Rectangle Canvas.Left="180" Canvas.Top="30" Canvas.ZIndex="-3" Style="{StaticResource rect6}" />
</Canvas>
```


Grid

- Táblázatos megjelenítés
- Sorok/oszlopok méretének megadása
  - > Fix pixel méret: "30"
  - > Automatikus: "Auto"
    - A tartalmazott vezérlőktől függ
  - > Arányos (*): "2*" / "3*"
  - > Maximális / minimális méret
- Gyerekelemek elhelyezése csatolt tulajdonságokkal
  - > Grid . Row
    - > melyik sorba kerüljön az elem
  - > Grid . Column
    - > melyik oszlopra kerüljön az elem
  - > Grid . RowSpan
    - > több cellát foglaljon el abban az oszloban
  - > Grid . ColumnSpan
    - > több cellát foglaljon el abban a sorban

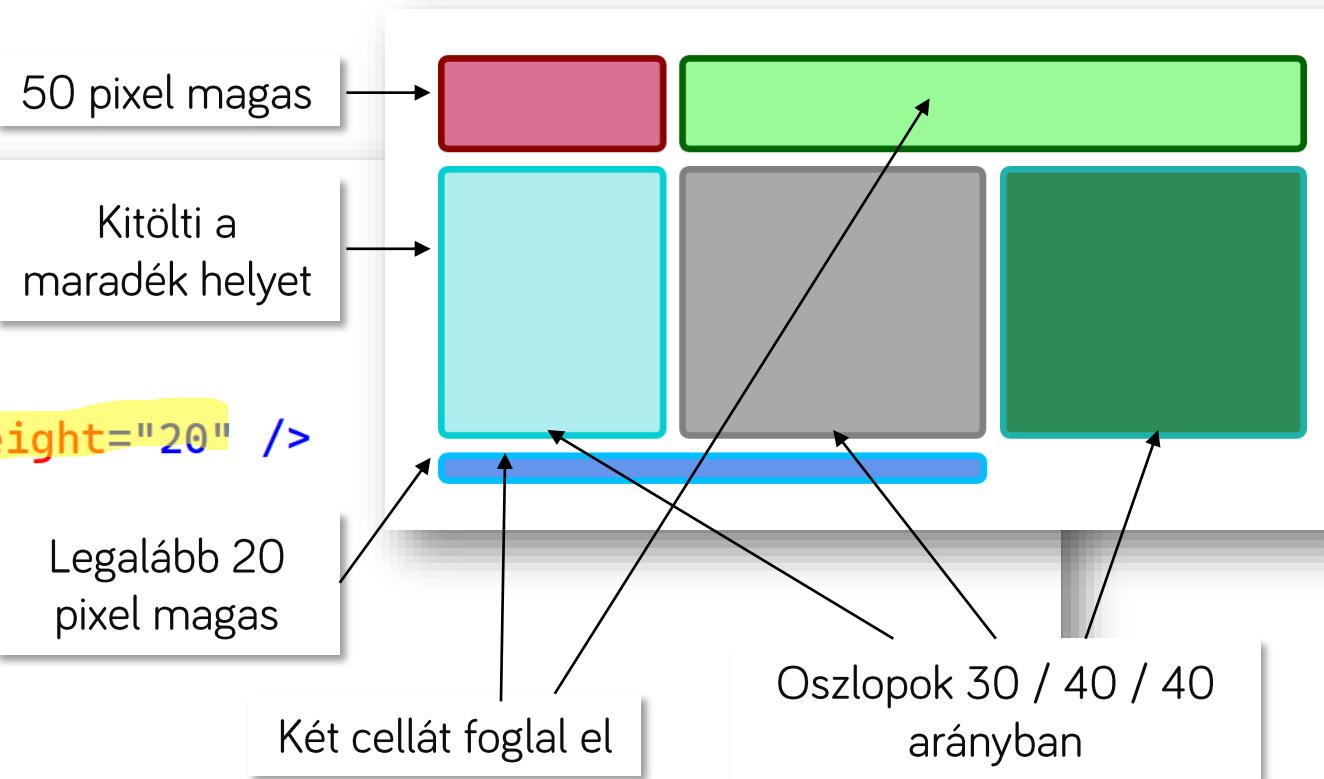

Az előző példa kódja

```
<Grid Height="200" Width="400">
    <Grid.RowDefinitions>
        <RowDefinition Height="50" />
        <RowDefinition Height="*" />
        <RowDefinition Height="Auto" MinHeight="20" />
    </Grid.RowDefinitions>
    <Grid.ColumnDefinitions>
        <ColumnDefinition Width="30*" />
        <ColumnDefinition Width="40*" />
        <ColumnDefinition Width="40*" />
    </Grid.ColumnDefinitions>

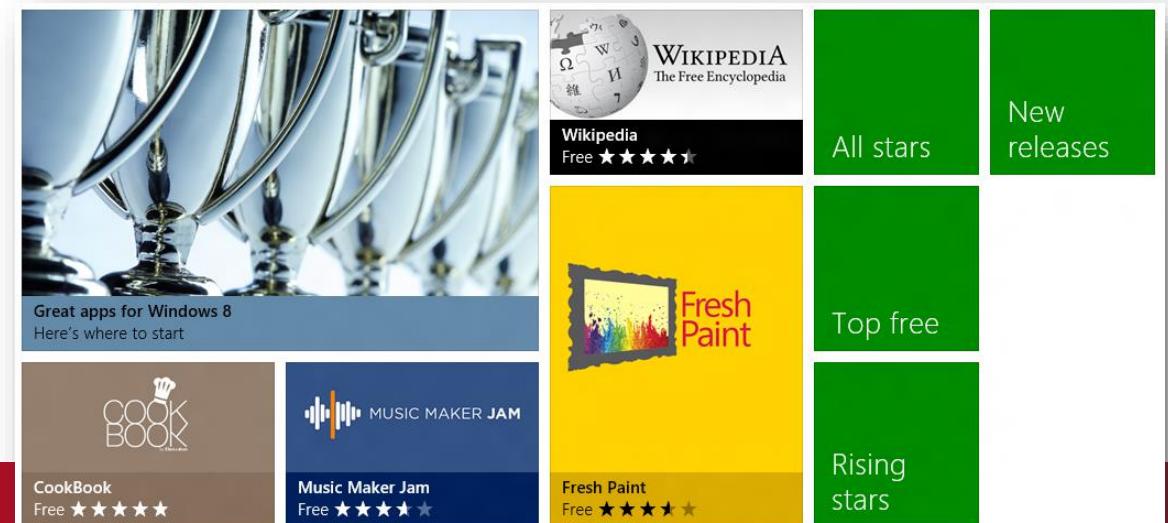
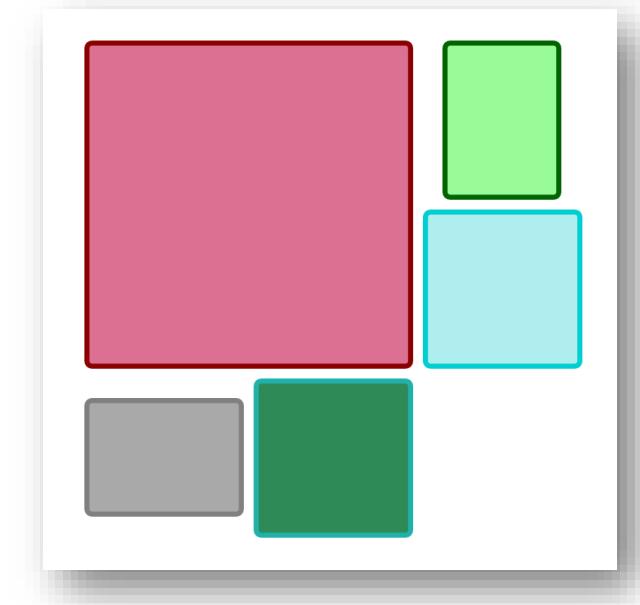
    <Rectangle Grid.Row="0" Grid.Column="0" Width="Auto" Height="Auto" Style="{Stat:...}>
    <Rectangle Grid.Row="0" Grid.Column="1" Grid.ColumnSpan="2" Width="Auto" Height="Auto" Style="{Stat:...}>
    <Rectangle Grid.Row="1" Grid.Column="0" Width="Auto" Height="Auto" Style="{Stat:...}>
    <Rectangle Grid.Row="1" Grid.Column="1" Width="Auto" Height="Auto" Style="{Stat:...}>
    <Rectangle Grid.Row="1" Grid.Column="2" Width="Auto" Height="Auto" Style="{Stat:...}>
    <Rectangle Grid.Row="2" Grid.Column="0" Grid.ColumnSpan="2" Width="Auto" Height="Auto" Style="{Stat:...}>

</Grid>
```


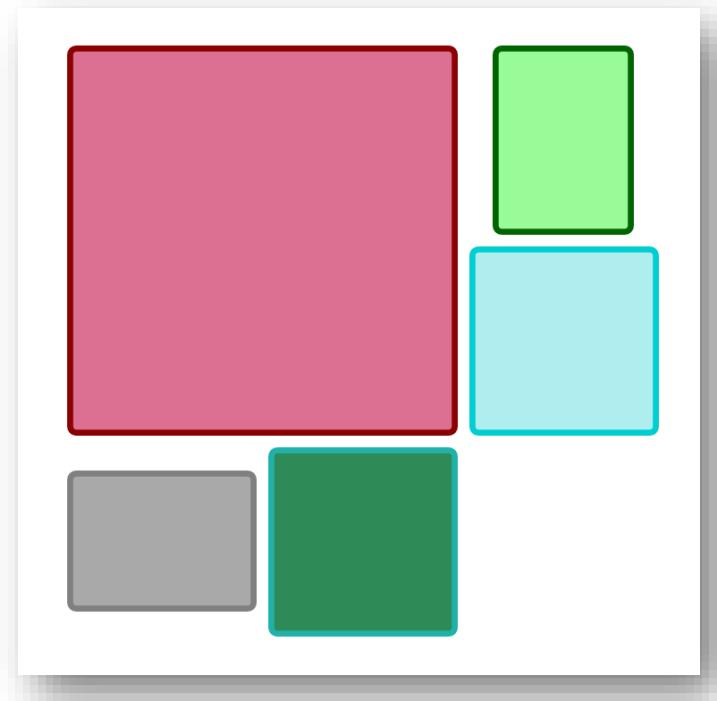
VariableSizedWrapGrid

- Sor- vagy oszlopfolytonos elrendezés
  - > Orientation / MaximumRowsOrColumns
- Elemek mérete:
  - > Mindegyik saját mérete
  - > Alapértelmezett: ItemHeight, ItemWidth
  - > Több cella kitöltése: csatolt RowSpan, ColumnSpan
- Nem virtualizált! ☹

Az előző példa kódja

- Alapértelmezett méretek beállítása
  - > 100x100
- Egyes vezérlők ezt átírják -> 70
  - > Egyébként a Rectangle kitölti a teret
- Több cella elfoglalása

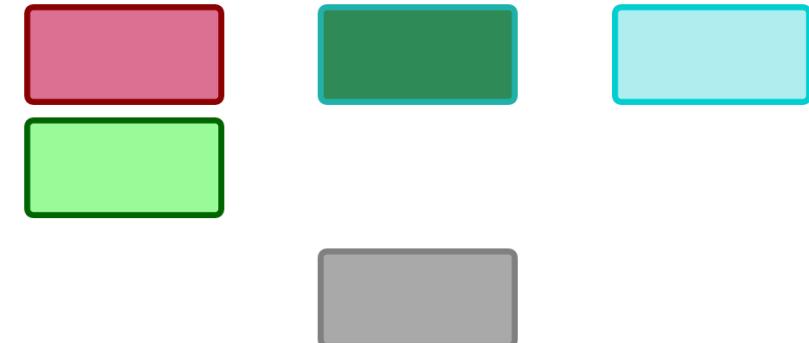
```
<VariableSizedWrapGrid Height="300" Width="400" ItemWidth="100" ItemHeight="100"
    MaximumRowsOrColumns="3" Orientation="Horizontal">
    <Rectangle Width="Auto" Height="Auto"
        VariableSizedWrapGrid.RowSpan="2"
        VariableSizedWrapGrid.ColumnSpan="2" Style="{StaticResource rect1}" />
    <Rectangle Width="70" Height="Auto" Style="{StaticResource rect2}" />
    <Rectangle Width="Auto" Height="Auto" Style="{StaticResource rect3}" />
    <Rectangle Width="Auto" Height="70" Style="{StaticResource rect4}" />
    <Rectangle Width="Auto" Height="Auto" Style="{StaticResource rect5}" />
</VariableSizedWrapGrid>
```

Kódot nem
kell tudni

RelativePanel

- Az elemek helyét egymáshoz és a panelhez képest adjuk meg:
alatta, fölötté, balra, jobbra
  - > Kevesebb panel egybeágazás
  - > Akkor hasznos, ha nem lineáris a layout

```
<RelativePanel Width="400" Height="300">
    <Rectangle x:Name="r1" Style="{StaticResource rect1}" />
    <Rectangle x:Name="r2" RelativePanel.Below="r1" Style="{StaticResource rect2}" />
    <Rectangle x:Name="r3" RelativePanel.AlignRightWithPanel="True" Style="{StaticResource rect3}" />
    <Rectangle x:Name="r4"
        RelativePanel.AlignHorizontalCenterWithPanel="True"
        RelativePanel.AlignVerticalCenterWithPanel="True" Style="{Sta
    <Rectangle x:Name="r5"
        RelativePanel.AlignBottomWith="r3"
        RelativePanel.AlignLeftWith="r4" Style="{StaticResource rect5
</RelativePanel>
```


Példa: RelativePanel nélkül

```
<Grid>
    <Grid.ColumnDefinitions>
        <ColumnDefinition Width="Auto"/>
        <ColumnDefinition Width="*"/>
    </Grid.ColumnDefinitions>
    <Image x:Name="img" .../>
    <StackPanel Grid.Column="1" ...>
        <TextBlock x:Name="title" .../>
        <TextBlock x:Name="authors" .../>
        <TextBlock x:Name="summary" .../>
        <Button Content="Download" .../>
    </StackPanel>
</Grid>
```


RelativePanel

```
<RelativePanel>
    <Image x:Name="img" .../>
    <TextBlock x:Name="title"
        RelativePanel.RightOf="img"
        RelativePanel.AlignTopWith="img" .../>
    <TextBlock x:Name="authors,,"
        RelativePanel.RightOf="img"
        RelativePanel.Below="title" .../>
    <TextBlock x:Name="summary,,"
        RelativePanel.RightOf="img"
        RelativePanel.Below="authors" .../>
    <Button Content="Download" RelativePanel.RightOf="img"
        RelativePanel.AlignBottomWithPanel="True" .../>
</RelativePanel>
```


The Game
Jack London

On the eve of their wedding, twenty-year-old Anna has invited her sweetheart to view her only rival: the "game" of prizefighting. She has chosen the pr

Download

Erőforrások

Emeline Rochefeuille

Follower

Points 38

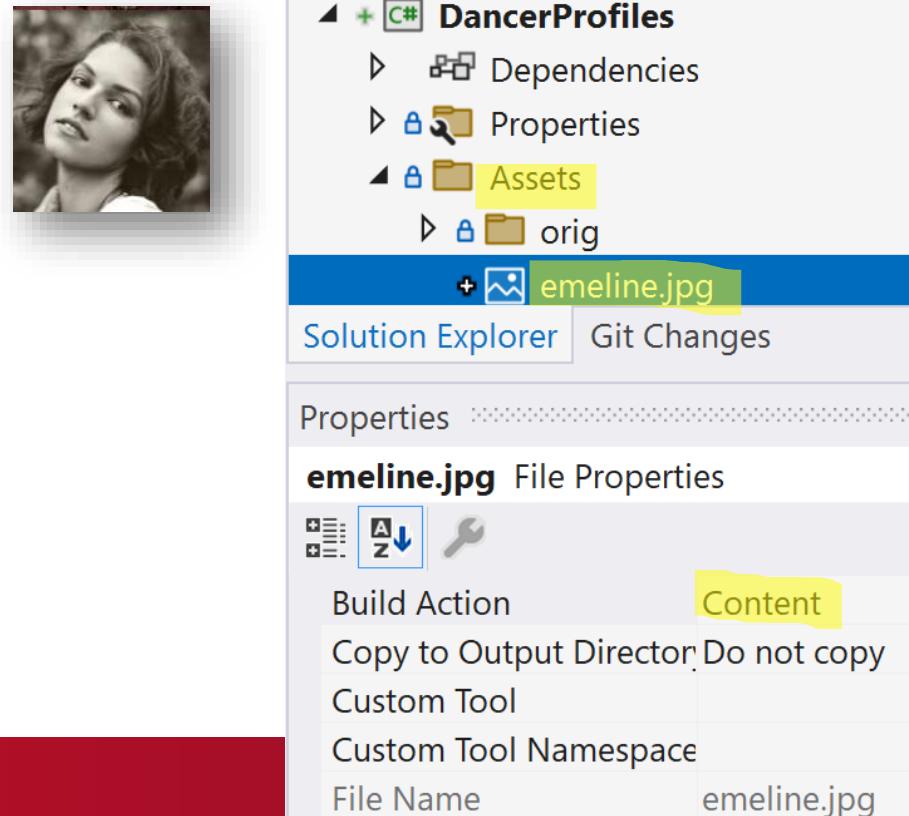
Maxence Martin

Leader

Fájlként csatolt, bináris erőforrások - KÉPEK

- Visual Studio-ban Content-ként csatolt fájlok
  - > Egyszerű hivatkozás XAML-ből:

```
<Image Source="assets/emeline.jpg" />
```


Szöveges erőforrások és vezérlők

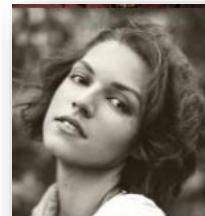
- A vezérlők azonosítója az x:Uid
- Az erőforrás fájlban a kulcs első eleme azUid a második a beállítandó tulajdonság
  - > Tetszőleges tulajdonság beállítható
  - > Nyelvenként készíthető erőforrás fájl

```
<Run x:Uid="txtPoints" />
<Run Text="{x:Bind Points}" />
```

Resources.resw

Add Resource Remove Resource

	Name	Value
▶	txtPoints.Text	Points
*		

Emeline Rochefeuille
Follower
Points 38

Maxence Martin
Leader
Points 92

Virginie Grondin
Follower
Points 24

Stílusok

- Tetszőleges tulajdonság egységes beállítása

```
<Style TargetType="Rectangle" x:Key="baseRectStyle">
    <Setter Property="RadiusX" Value="3"/>
    <Setter Property="RadiusY" Value="3"/>
    <Setter Property="StrokeThickness" Value="3" />
```

- Egy vezérlőhöz egyszerre csak egy stílus tartozhat
  - > A stílusok származhatnak egymásból
- Tipikusan erőforrásként definiáljuk a stílusokat
  - > **Implicit:** TargetType megadásával és az x:Key elhagyásával automatikusan érvényre jut
  - > **Explicit:** a stílust explicit kell hivatkozni a nevével (x:Key)
- minden beépített vezérlőnek van saját stílusa, az határozza meg a kinézetét a **Template**-tel

XAML erőforrások

- Tetszőleges C#-os osztály példányosítása, paraméterezése XAML-ből
- Az x:Key az erőforrás "neve", a kulcs az erőforrás dictionaryben, amivel hivatkozunk rá
  - > Keresés: a vezérlőhierarchiában bentről kifelé, végül a globális *app.xaml*ben

```
<Grid>
    <Grid.Resources>
        <SolidColorBrush Color="LightBlue" x:Key="background1"/>
    </Grid.Resources>
```

- Felhasználása StaticResource-szal

```
<TextBox Background="{StaticResource background1}" Width="100" Height="24" />
```

- Dekomponálás, erőforrásfájlok összefűzése

Kék? szép?

Stílus + erőforrás példa

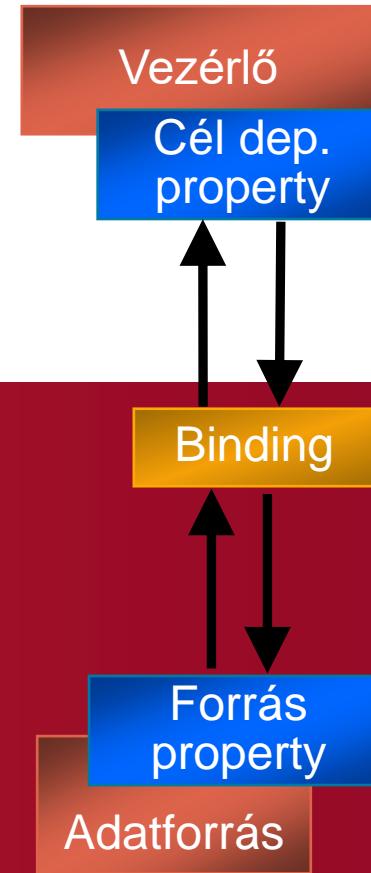
- Lokális, explicit erőforrások a griden belül, származással

```
<Grid>
    <Grid.Resources>
        <Style TargetType="Rectangle" x:Key="baseRectStyle">
            <Setter Property="RadiusX" Value="3"/>
            <Setter Property="RadiusY" Value="3"/>
            <Setter Property="StrokeThickness" Value="3" />
            <Setter Property="Width" Value="100" />
            <Setter Property="Height" Value="50" />
            <Setter Property="Margin" Value="3" />
        </Style>
        <Style TargetType="Rectangle" x:Key="rect1"
            BasedOn="{StaticResource baseRectStyle}">
            <Setter Property="Fill" Value="PaleVioletRed" />
            <Setter Property="Stroke" Value="DarkRed" />
        </Style>
    </Grid.Resources>
    <Rectangle Style="{StaticResource rect1}" />

```


Adatkötés

Példa: source, path

The screenshot shows a Windows application window titled "Fred Astaire". Inside the window, there are four input fields: "Név" (Name) containing "Fred Astaire", "Tánc" (Dance) set to "Sztepp", "Pontok" (Points) set to "0", and "Szerep" (Role) with three radio button options: "Szóló" (Speaker), "Vezető" (Leader), and "Követő" (Follow). Below the window is a C# code editor displaying the following code:

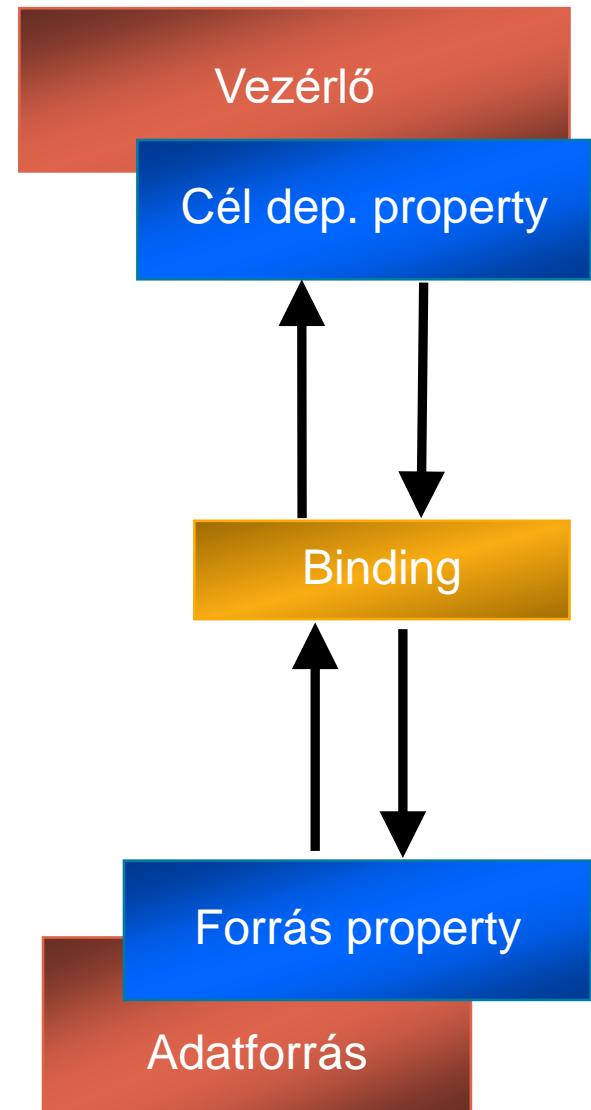
```
public sealed partial class MainWindow : Window
{
    public Dancer Dancer { get; set; } = new Dancer();

    public class Dancer
    {
        public string Name { get; set; } = "Fred Astaire";
        public int? Points { get; set; }
        public string Nationality { get; set; } = "American";
        public Role Role { get; set; } = Role.Leader | Role.Solo;
    }
}
```

Blue arrows point from the "Név" field to the "Name" property in the code, and from the "Pontok" field to the "Points" property. A red arrow points from the "Szerep" radio buttons to the "Role" property.

Adatkötés XAML-ben

- Egy vezérlő tulajdonságainak hozzákötése az adatforráshoz
  - > Vezérlő dependency propertyjéhez kötünk
  - > Adatforrás: tetszőleges objektum propertyje
  - > Kötés: változik az egyik -> változzon a másik!
- Két fajta szintaktika
  - > {x:Bind ...} markup extension
  - > {Binding ...} korábbi megoldás

Binding osztály

- Az adatkötés beállításakor implicit létrejön, tárolja az adatkötés jellemzőit
- Adatforrás
  - > {x:Bind} esetén *mindig* a szülő vezérlő, amin a vezérlő rajta van, annak a code behindja (kivéve DataTemplate esetén)
  - > {Binding} esetén beállítható, precedencia:
    1. Explicit: Binding . Source
    2. A vezérlő DataContext propertyje
    3. A vezérlő szülőjének DataContext propertyje

```
<Grid.Resources>
    <local:Dancer x:Key="myDancer" Name="Michael Jackson" />
</Grid.Resources>

<TextBlock Text="{Binding Source={StaticResource myDancer}, Path=Name}">
```

x:Bind . Path

- Az adatforrás elemét határozza meg
- Megadási lehetőségek:
  - > egyszerű tulajdonság név, pl.:PropertyName
  - > elérési útvonal a propertyken keresztül pl.: A.B
  - > hivatkozás csatolt tulajdonságra pl.: (Canvas.Left)
  - > indexelt elem pl.: Items[0]
  - > gyűjtemény esetén az aktuális elem kiválasztása: „/”
- A Path szintaktikailag elhagyható, ha első helyen szerepel, pl.:

```
<TextBox Text="{x:Bind,  
Mode=TwoWay,  
Path=Dancer.Name}" />
```

```
<TextBox Text="{x:Bind Path=Dancer.Name, Mode=TwoWay}" />
```

ezzel ekvivalens:

```
<TextBox Text="{x:Bind Dancer.Name, Mode=TwoWay}" />
```

x:Bind . Mode

- Az adatkötés iránya
- **OneTime**: csak a felület betöltésekor olvassa ki az értéket - **alapértelmezett** 😊
- **TwoWay**: kétirányú kötés, a forrás- és cél property változása frissíti a másikat
  - > **TextBox esetén is kötelező megadni!**
- **OneWay**: amikor a forrás megváltozik, frissül a cél
  - > Gyakran be kell állítani, hogy figyelje a változásokat!
- **OneWayToSource**: csak a forrás frissül, ha a cél megváltozik

x:Bind érvénytelen adatok

- **FallbackValue**
  - > Ha hiba történt a forrás olvasásánál - például még nem jött meg az aszinkron adat a szerverről stb.

```
<TextBox Text="{x:Bind Dancer.Name, FallbackValue='Loading...', ... }" />
```

- **TargetNullValue**
  - > Ha a levél elem (itt a Name property) null, például nincs kitöltve stb.

```
<TextBox Text="{x:Bind Dancer.Name,
    TargetNullValue=' - Unknown - ',
    FallbackValue='Loading...', 
    Mode=TwoWay}" />
```

x:Bind mikor frissül az adat?

- Alapértelmezett: amikor változik a property
  - > Frissül a vezérlő propertyje -> frissül az adatforrás
- Kivéve TextBox esetén: LostFocus
  - > Akkor frissül, amikor a felhasználó kilép a szövegdobozból
- Testreszabható: UpdateSourceTrigger
  - > *PropertyChanged / LostFocus*
  - > *Explicit* csak a {Binding} támogatja: csak amikor kódból meghívjuk az Update metódust a Bindingon

```
<TextBox Text="{x:Bind Dancer.Name,  
UpdateSourceTrigger=PropertyChanged, ... }" />
```

Események és funkciók kötése

- Események kötése metódusokhoz

```
<Button Click="{x:Bind ViewModel.OnSave}" />
```

- Property kötése funkciókhöz

```
<Button IsEnabled="{x:Bind IsStringNotEmpty(Dancer.Name), Mode=OneWay}">OK</Button>
```

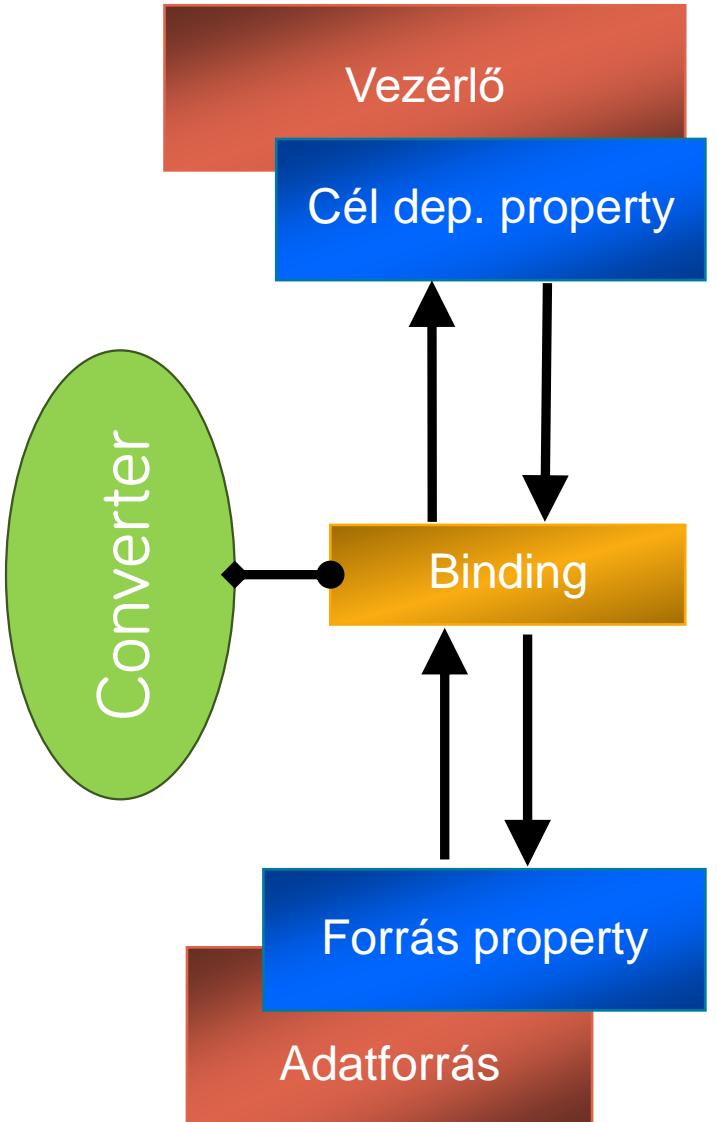
```
public bool IsStringNotEmpty(string str)  
=> !string.IsNullOrWhiteSpace(str);
```

- Ha a paraméterek változnak (itt Dancer.Name), meghívódik a függvény
- Kasztolás: csak Visibilityre, az van beépítve

```
<Button Visibility="{x:Bind ((Visibility)IsValid), Mode=OneWay}">OK</Button>
```

Adatkonverzió

- A cél és forrás property típusa nem egyezik
  - > Technikailag használható másra is: formázás, többnyelvűsítés stb.
- **IValueConverter** interfészét kell implementálni
  - > Convert metódus
  - > ConvertBack csak ha kétféle irányú
  - > Paraméter is átadható az adatkötés helyéről

IValueConverter implementáció

```
public class StringIsEmptyConverter : IValueConverter
{
    public object Convert(object value, Type targetType, object parameter, string language)
        => !string.IsNullOrWhiteSpace(value as string);

    public object ConvertBack(object value, Type targetType, object parameter, string language)
        => throw new NotImplementedException();
}
```

Használat előtt példányosítani kell

1. ✓ Konverter implementálása
2. Konverterből statikus erőforrásként példány létrehozása
3. Adatkötésnél a konverter példány megadása

IValueConverter felhasználása

- Tipikusan alkalmazás szintű erőforrásként az app.xamlban

The screenshot shows a Windows application window with two main panes. The top pane displays the XAML code for the application's resources:

```
<Application.Resources>
    <ResourceDictionary>
        <ResourceDictionary.MergedDictionaries>...
            <local:StringIsEmptyConverter x:Key="IsEmptyConverter" />
        <!-- Other app resources here -->
    </ResourceDictionary>
</Application.Resources>
```

The bottom pane shows a button control with its properties and events set up. The Converter property is highlighted in yellow:

```
<Button IsEnabled="{x:Bind Dancer.Name, Mode=OneWay,
    Converter={StaticResource IsEmptyConverter}}>OK</Button>
```

On the right side of the application window, there is a resource editor dialog with the following fields:

Név	IsEmptyConverter
Szerep	☐ Szóló ☐ Vezető ☒ Követő
OK	Cancel

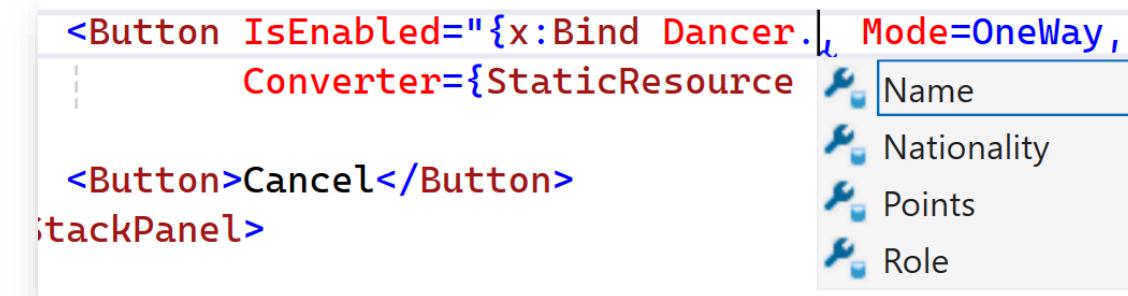
- A Mode-ot is meg kell adni,
hogy a változást kezelje!

Megjegyzés: Converter a Windowban ☹

- Convertert a Windowban közvetlenül nem tudunk használni ☹
  - > A Window osztály nem FrameworkElement
  - > Nincs saját Resources gyűjteménye ☹
  - > A generált kód az erőforrások között keresi a konverter példányt ☹
  - > Fordítási hiba lesz ☹
- Workaround: tudd bele a tartalmat egy UserControlba (ami már FrameworkElement) és azt tudd bele a Windowba ☹
  - > <https://github.com/microsoft/microsoft-ui-xaml/issues/6369>

Binding vs x:Bind

- Azonos szintaxis, hasonló működés
- x:Bind
  - > Erősen, fordítás időben típusos, IntelliSense
  - > Kódgenerált -> gyors
  - > Más alapértelmezett értékek, Mode = OneTime
- Binding
  - > Dinamikusan, explicit állítható az adatforrás – ritkán kell
  - > Másik vezérlő használható forrásként (ElementName) – név alapján x:Bind-dal is rá tudjuk kötni a másik vezérlőt

Listás adatkötés

- A listát az `ItemsControl . ItemsSource` propertyra kell kötni
  - > A `ListBox`, `ListView` stb. mind az `ItemsControl`ból származik
  - > `List<T>`, `ObservableCollection<T>` leszármazottak
  - > Köthetünk „okosabb” burkoló osztályt, `CollectionView`-t
    - Aktuális elem nyilvántartása
    - Adatlista rendezése, szűrése és csoportosítása
- A kiválasztott elemet a `SelectedItem`re

Listás adatkötés példa

- A DanceStyles lista a vezérlő code behind osztály tagja, jöhetne egy szerverről is

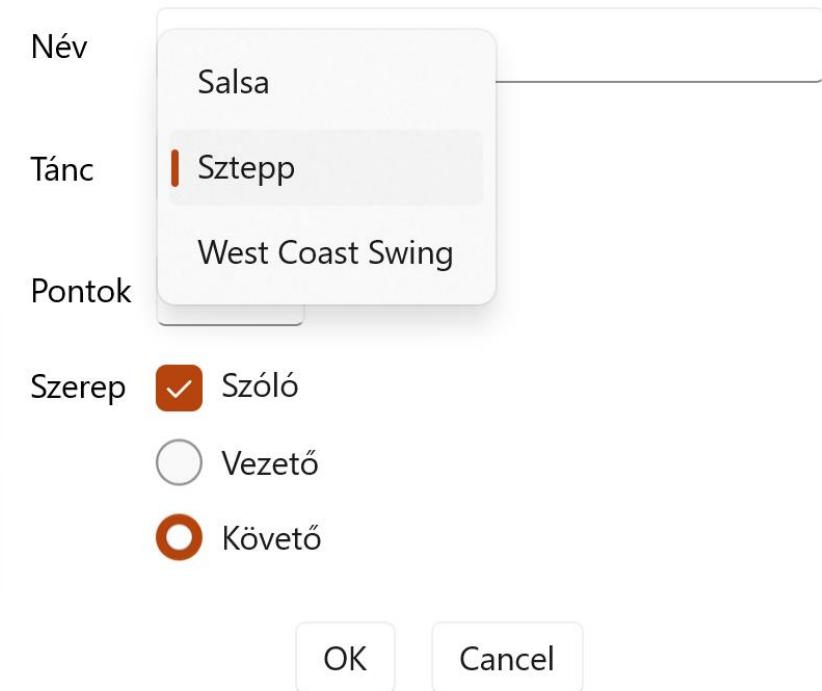
```
<ComboBox Grid.Row="1" Grid.Column="1" ItemsSource="{x:Bind DanceStyles}"  
| SelectedItem="{x:Bind Dancer.DanceStyle, Mode=TwoWay}" Margin="10" />
```

```
public ObservableCollection<string> DanceStyles { get; }  
| = new(new[] { "Salsa", "Sztepp", "West Coast Swing" });
```

- A DanceStyle a Dancer példány tagja

```
public Dancer Dancer { get; set; } = new Dancer();
```

```
public string DanceStyle { get; set; } = "Sztepp";
```


Adatforrás változás jelzés

- Ha nincs értesítés a .NET-es objektum propertyjének változásáról, akkor a felhasználói felület nem frissül
- Property változása
  - > **INotifyPropertyChanged (INPC)** interfész
  - > **PropertyChanged** event pattern
    - A szövegesen hivatkozott tulajdonság megváltozott
- Gyűjtemény változása
  - > **INotifyCollectionChanged** interfész
    - Új elemek vagy mozgatás/törlés/változás, illetve reset
  - > **ObservableCollection<T>**: INCC

INPC példa 1 - manuális

```
class Dancer : INotifyPropertyChanged
{
    string name;
    public string Name
    {
        get { return name; }
        set
        {
            if(name == value) return;
            name = value;
            PropertyChanged?.Invoke(this,
                new PropertyChangedEventArgs(nameof(Name)));
        }
    }

    // INPC:
    public event PropertyChangedEventHandler PropertyChanged;
}
```

INPC példa 2 - Caller Info attribútumok

```
class Dancer : INotifyPropertyChanged
{
    string name;
    public string Name
    {
        get { return name; }
        set
        {
            if(name == value) return;
            name = value;
            OnPropertyChanged();
        }
    }

    void OnPropertyChanged([CallerMemberName] string prop = null)
    {
        PropertyChanged
            ?.Invoke(this, new PropertyChangedEventArgs(prop));
    }
    // INPC:
    public event PropertyChangedEventHandler PropertyChanged;
}
```

The diagram illustrates the flow of the 'prop' parameter. An arrow points from the 'prop' parameter in the `OnPropertyChanged` method to the `name` field in the `Dancer` class. Another arrow points from the 'prop' parameter to the `value` parameter in the `set` block of the `Name` property.

Ha az opcionális paraméter
(`=null`) nincs megadva, akkor a
hívó neve ("Name") lesz a *prop*
paraméter értéke

INPC példa 3 - még kevesebb kóddal

- Általában kivezetjük ősosztályba

```
protected bool SetProperty<T>(ref T storage, T value,
    [CallerMemberName] String propertyName = null)
{
    if (object.Equals(storage, value)) return false;
    storage = value;
    this.OnPropertyChanged(propertyName);
    return true;
}

// Használata
private string name;
public string Name
{
    get { return name; }
    set { SetProperty(ref name, value); }
}
```

INPC példa 4 – MVVM toolkittel

- Forráskód generálás
  - > NuGet: CommunityToolkit.MVVM
  - > Részleges osztály, csak mezők deklarálása

```
public partial class Dancer : ObservableObject
{
    [ObservableProperty]
    string name = "Fred Astaire";

    [ObservableProperty]
    string danceStyle = "Sztepp";

    [ObservableProperty]
    int? points = 0;

    [ObservableProperty]
    Role role = Role.Leader | Role.Solo;
```

Sablonok

WinUI Desktop

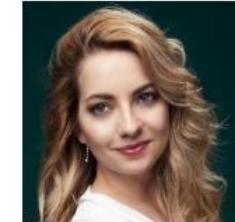
User	Role	Points
Kowalska Izabella	Follower	6
Jakub Jakoubek	Leader	12
Emeline Rocheffeille	Follower	38
Maxence Martin	Leader	92
Virginie Grondin	Follower	24

Sablonok feladata, típusai

- Azonos típusú adatok egységes megjelenítése
  - > minden adathoz azonos vizuális fa jön létre
  - > A megjelenés paramétereit az objektum tartalmazza
- Vezérlők (például gomb) egységes megjelenése
- A sablonok típusai
  - > Adat sablon (DataTemplate): adat megjelenítése
  - > Vezérlő sablon (ControlTemplate): vezérlő
  - > Listázó panel (ItemsPanelTemplate): elem listázás

Adat sablon példa: DataTemplate definíció

```
<DataTemplate x:Key="DancerTemplate" x:DataType="local:Dancer">
    <StackPanel Orientation="Horizontal">
        <Image Source="{x:Bind ProfilePicture}" Height="70" />
        <TextBlock Padding="10 5" MaxHeight="70" Width="150">
            <Run FontWeight="Bold" Text="{x:Bind Name}" />
            <LineBreak/>
            <Run Text="{x:Bind Role}" />
            <LineBreak/>
            <Run Text="Points: " />
            <Run Text="{x:Bind Points}" />
        </TextBlock>
    </StackPanel>
</DataTemplate>
public partial class Dancer : ObservableObject
{
    public Dancer(string name, string profilePicture, Role role, int points)
    {
        this.name = name;
        this.profilePicture = profilePicture;
        this.role = role;
        this.points = points;
    }
}
```


Kowalska Izabella

Follower

Points: 6

Jakub Jakoubek

Leader

Points: 12

Adat sablon példa

Adatsablon tipikusan külön fájlban

- Az erőforrás fájl hivatkozása az App.xaml-ből

```
<ResourceDictionary.MergedDictionaries>
    <XamlControlsResources xmlns="using:Microsoft.UI.Xaml.Controls" />
    <local:TemplatesResourceDictionary />
</ResourceDictionary.MergedDictionaries>
```

- Az erőforrás fájlhoz osztály, inicializálással

```
<ResourceDictionary
    x:Class="DancerProfiles.TemplatesResourceDictionary">

    public partial class TemplatesResourceDictionary
    {
        public TemplatesResourceDictionary()
        {
            InitializeComponent();
        }
    }

```

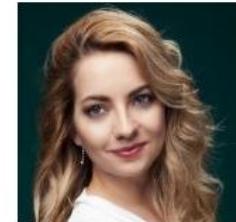
- Adatsablon definiálása, típussal, kulcssal

```
<DataTemplate x:Key="DancerTemplate" x:DataType="local:Dancer">
```

Adatsablon felhasználása

- minden ContentControl a Content propertyt a sablon alapján tudja megjeleníteni
  - > ContentTemplate tulajdonság

```
<StackPanel HorizontalAlignment="Center" VerticalAlignment="Center" Spacing="10">
    <ContentControl Content="{x:Bind Dancers[0]}"
                    ContentTemplate="{StaticResource DancerTemplate}" />
    <ContentControl Content="{x:Bind Dancers[1]}"
                    ContentTemplate="{StaticResource DancerTemplate}" />
```


Kowalska Izabella

Follower

Points: 6

Jakub Jakoubek

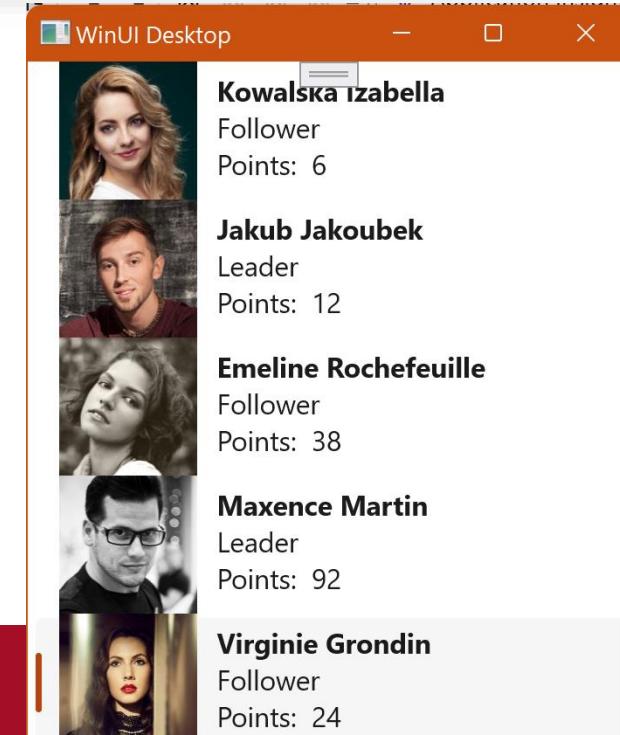
Leader

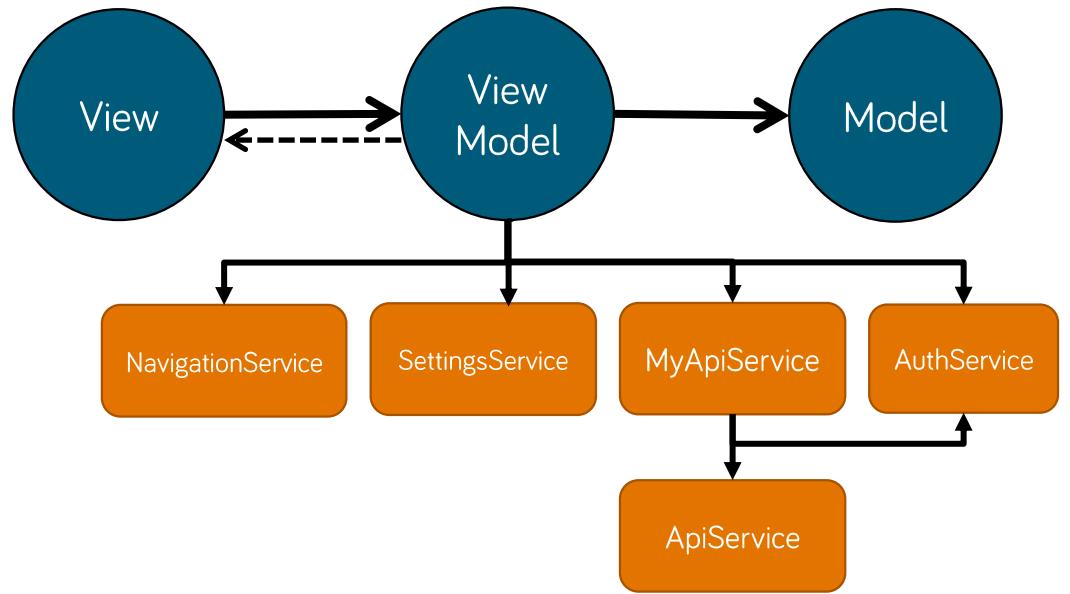
Points: 12

Adatsablonok lista esetén

- A listák az ItemsControlból származnak
- A sablont az ItemTemplate-tel kell állítani

```
<ListView ItemsSource="{x:Bind Dancers}"  
         ItemTemplate="{StaticResource DancerTemplate}" />
```

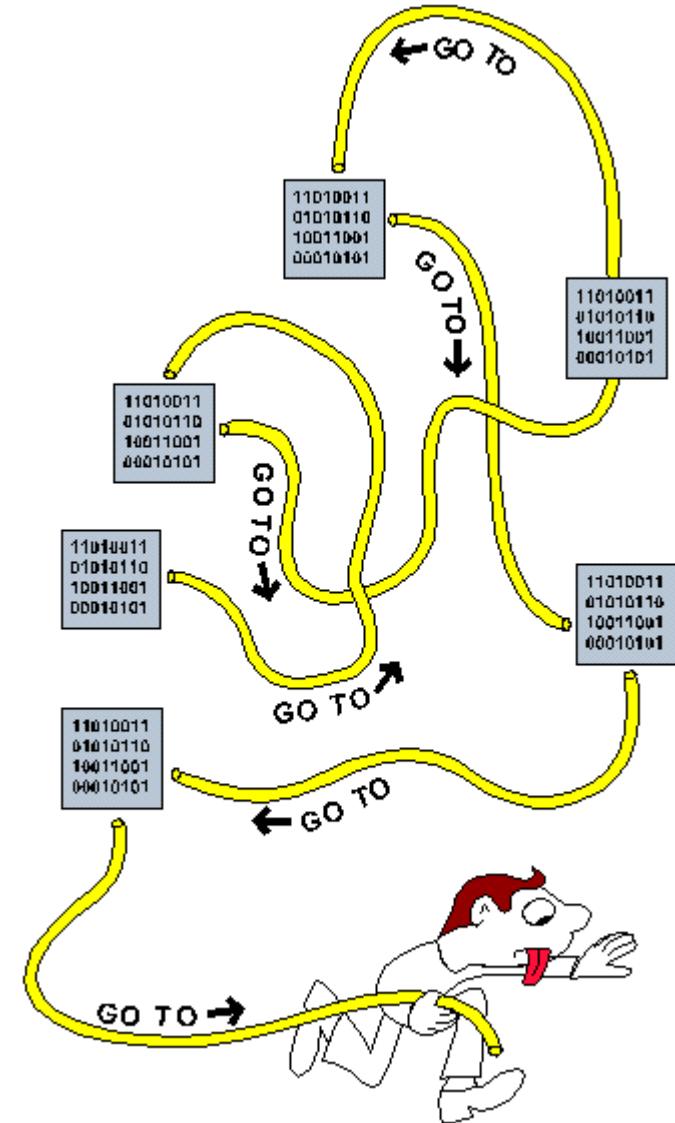

MVVM

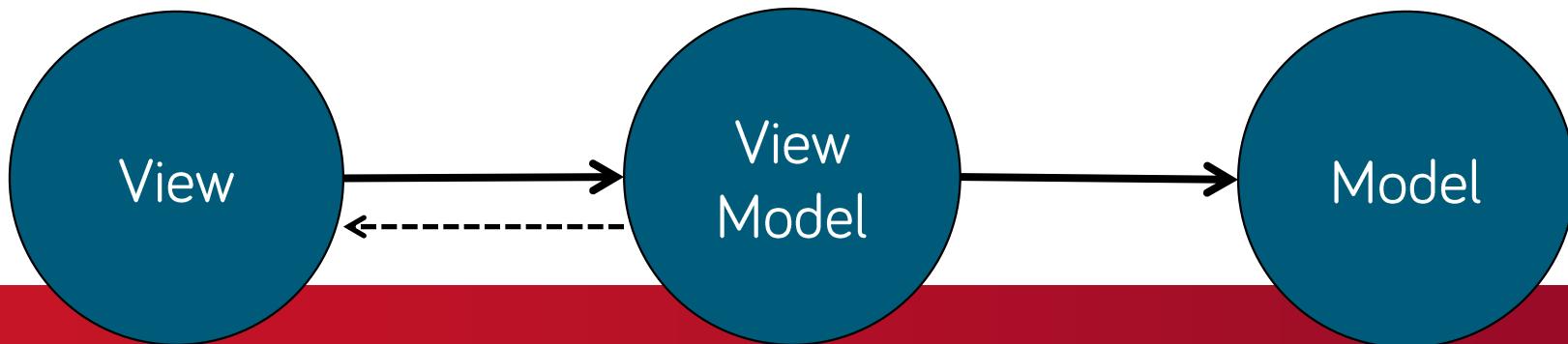
MVVM minta nélkül

- Hol van a kód?
  - > Page vagy UserControl code-behind
  - > Modell osztályok, üzleti logikát, adathozzáférést végző osztályok, ...
- Probléma:
  - > A code-behindban keveredik az alkalmazás logika a megjelenítéshez tartozó részekkel
- Ez miért gond?
  - > Komplexebb alkalmazásokban áttekinthetetlen
  - > Nehéz karbantartani
  - > Nem unit tesztelhető a logika
  - > Nem válnak el a funkciók (biztos, hogy ugyan az a személy fejleszti a kettőt...?)

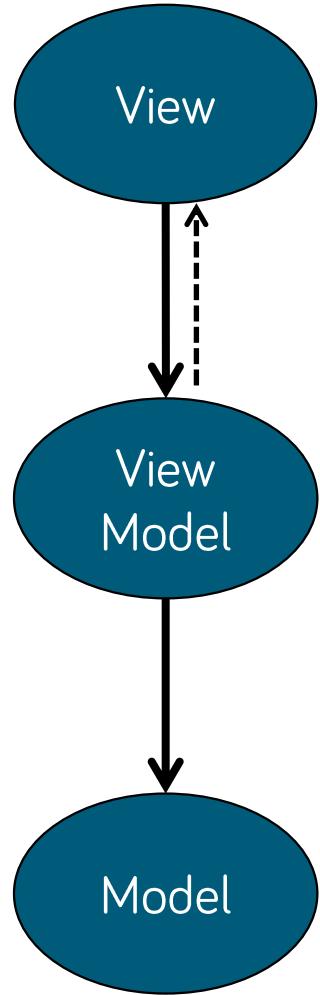
MVVM minta felépítés

- Megoldás: válasszuk külön az alkalmazáslogikát a megjelenítéstől
- Model:
  - > Domain osztályok, DTO-k
- ViewModel:
  - > Felhasználói felület logika
  - > Felületen megjelenő adatok
  - > Kapcsolódik az alkalmazás logikához
- View:
  - > A megjelenítéshez kapcsolódó részek: nézetek, animáció, színek stb.

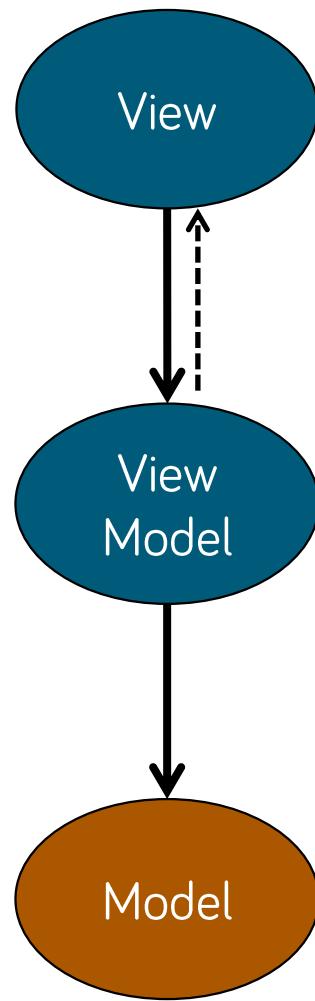
MVVM általános alapelvek

- Model nem hivatkozik senkire
- ViewModel és Model kapcsolata
  - > Hivatkozás vagy burkolás
- View és ViewModel
  - > A View adatkötéssel hivatkozza a ViewModellt
  - > A ViewModel interfészeken (INPC) keresztül kommunikál a Viewval
  - > Például dialógusablakot kell feldobni a logika hatására -> a View-t egy interfészen keresztül lehet elérni, ami megvalósít egy dialógusablakot

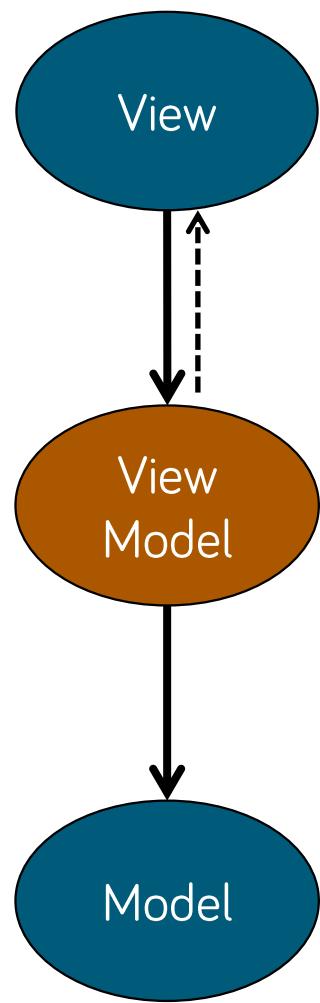
Model

- Domain- és felületspecifikus adatosztály, DTO
  - > Üzleti objektum, szerver oldali adatokból építjük
- **Tartalmilag a felülethez alkalmazkodjon!**
  - > Ne adjunk át felesleges adatokat!
  - > Egy felület megjelenítéséhez egyszer forduljunk a szerverhez!
  - > A szolgáltatás interfészét, API-t, a UI határozza meg
- Formára legyen független a UI típusuktól stb.
  - > Például ne legyenek benne színek, hanem a szemantikát írjuk le, a színekre fordítás a UI feladata

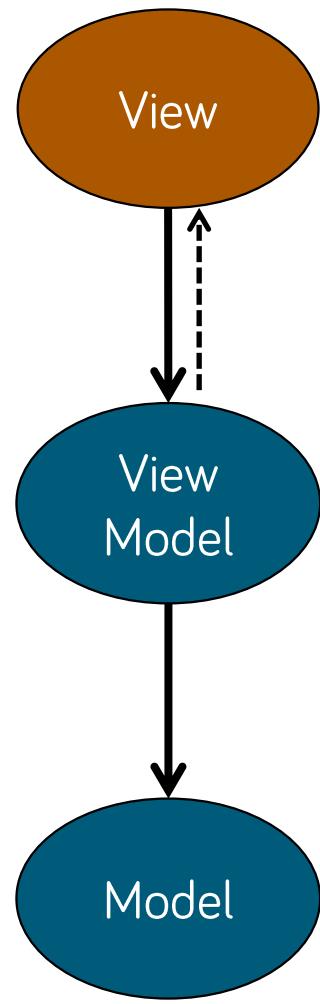
ViewModel

- A felülethez kapcsolódó logika van benne
  - > UI állapotgép
    - Kiválasztott elem nyilvántartása, elemek eltüntetése, letiltása
    - Állapotgép leírása UI technológiától függetlenül: például Visibility helyett IsVisible
  - > Navigáció
  - > Felhasználói input ellenőrzés és visszajelzés, hibajelzés
  - > Felhasználói események kezelése
    - Ide futnak be a külső, szerver oldali események is, például chat
- A szerver oldalt hívva hozza létre a Model objektumokat
  - > A UI réteg innen kapcsolódik az alkalmazás többi részéhez

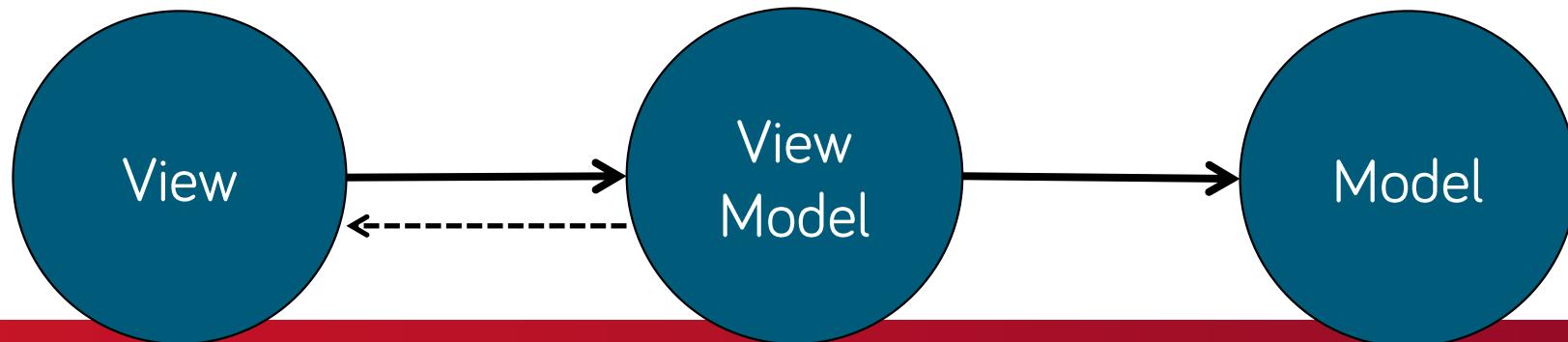
View

- Megjelenítés, animáció
- "Passzív", deklaratív nézet, XAML-ben
- Adattranszformációk
- Adatkötéssel explicit hivatkozik a ViewModelre és a Modelre
- A code-behind tipikusan üres
  - > Speciális eseménykezelők, workarroundok stb.
- A ViewModel eseményeken vagy interfészen keresztül érheti el
  - > Mikor melyiket érdemes használni?

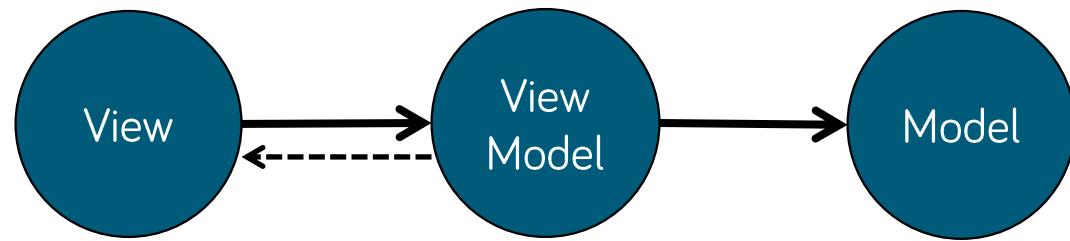

Strict MVVM

- View nem hivatkozik a Modelre csak a ViewModelre
  - > Az adatkötésekben csak a ViewModel tulajdonságai szerepelnek, a Model tulajdonságai nem, a ViewModel propertyk áthívna a burkolt Model osztályba
- minden Model osztály be van csomagolva ViewModel osztályba
  - > A Model tulajdonságait a ViewModel csomagolja
  - > ViewModel implementálja a felületlogikához szükséges interfészeket, például INPC interfészt, formázást, adattranszformációt
  - > Gyakran kódgenerált
- A Model teljesen független lehet a felületlogikától, DTO-k

Strict MVVM – beágyazás


```
// model class - no INPC
public class Dancer
{
    public string Name { get; set; }
}
```

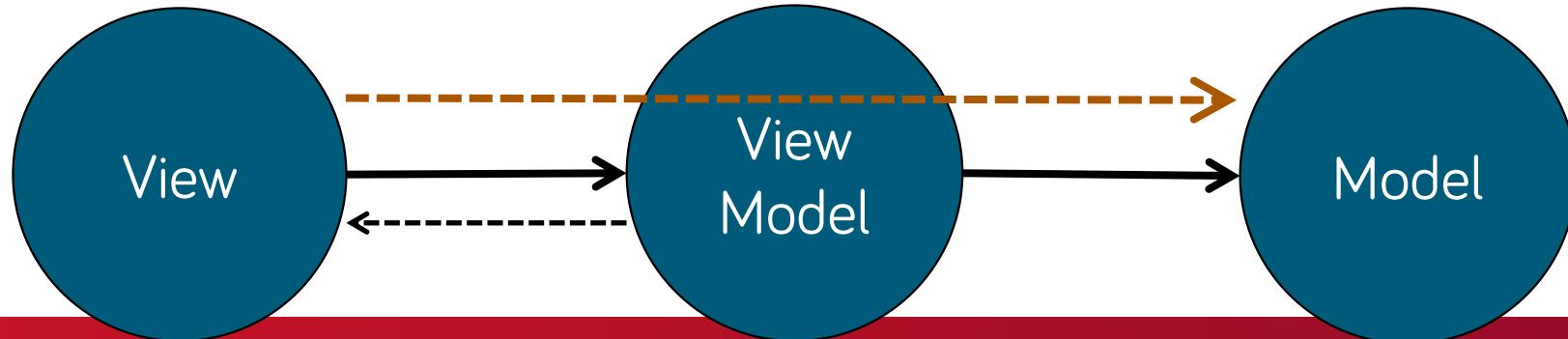
```
// Model is embedded in ViewModel, adds INPC
public class DancerViewModel : ObservableObject
{
    public DancerViewModel(Dancer dancer) { this.dancer = dancer; }
    Dancer dancer;
    public string Name
    {
        get => dancer.Name;
        set => SetProperty(dancer.Name, value, dancer,
            (dancer, value) => dancer.Name = value);
    }
}
```

```
// Page ViewModel uses only ViewModels
public partial class DancerDialogViewModel : ObservableObject
{
    [ObservableProperty]
    DancerViewModel selectedDancerVM;
}
```

```
<DataTemplate x:DataType="local:DancerViewModel">
    <StackPanel Orientation="Horizontal">
        <TextBlock Padding="10 5" MaxHeight="70" Width="150">
            <Run FontWeight="Bold" Text="{x:Bind Name}" />
```

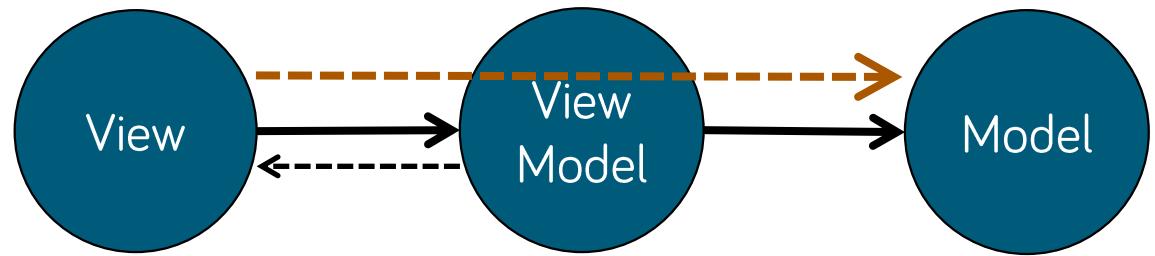
Relaxed MVVM

- View közvetetten hivatkozik a Modelre az adatkötésben
  - > A Model tulajdonságait közvetlenül kötjük a felületre
- A nézet ViewModelje kiajánlja a Modelt
  - > Publikus tulajdonságokon, listákban elérhető a Model példány
  - > A Modelnek támogatni kell a szükséges interfészeket
    - Például INPC, adattranszformáció stb.
  - > A model generált DTO, tipikusan részleges osztály, kiegészítjük a UI számára szükséges implementációval vagy származtathatók is!

Relaxed MVVM – hivatkozás

```
// model class - has INPC, properties etc.  
public partial class Dancer : ObservableObject  
{  
    [ObservableProperty]  
    string name;  
}
```



```
// Page ViewModel exposes Models  
public partial class DancerDialogViewModel : ObservableObject  
{  
    [ObservableProperty]  
    Dancer selectedDancer;
```

```
<DataTemplate x:DataType="local:Dancer">  
    <StackPanel Orientation="Horizontal">  
        <TextBlock Padding="10 5" MaxHeight="70" Width="150">  
            <Run FontWeight="Bold" Text="{x:Bind Name, Mode=OneWay}" />
```

Adattranszformáció helye

- Amikor nem a nyers adatot szeretnénk megjeleníteni, hanem azt valamilyen módon transzformáljuk
  - > Dátum / deviza formázás
  - > `enum` érték színné, ikonná alakítása
  - > `bool` Visibility enummá alakítása
  - > Származtatott értékek
    - Például vezetéknév + keresztnév, cím stb.

Alternatívák az adattranszformációra

- Az adatosztály (VM vagy M) külön propertykben publikálja az adatokat
  - > ☹ A VM-M rétegekbe megjelenítési adattípusok, például Color kerül
  - > ☺ Tömör, praktikus, jól áttekinthető, kompakt kódbázis
- Metódus a nézeten
  - > ☺ A VM-M rétegek teljesen függetlenek a nézettől
  - > ☹ A V réteg „messzebb” van az adattól
- Konvertert készítünk
  - > ☺ A VM-M rétegek teljesen függetlenek a nézettől
  - > ☹ A konvertereknek jelentős kódolási overheadjük van, „távol” vannak a forrás propertyktől (másik mappa, másik osztály, nem típusos stb.)
  - > -> Konvertert használunk inkább projektfüggetlen típusok átalakítására, például bool -> Visibility enum

Tényezők

- Architekturális „tisztaság”, elvek
- Kódmennyiség
- Karbantarthatóság
- Átláthatóság

Hány VM legyen?

- ViewModel minden nézethez: OK.
- ViewModel minden UserControlhoz?
  - > UserControl: összefogja a rajta lévő vezérlőket
  - > Gyakran üres, nincs hozzá tartozó logika
  - > A módosítások eseményekként kerülhetnek kivezetésre amire a tartalmazó nézethez tartozó VM iratkozik fel
- ViewModel minden domain osztályhoz?
  - > Lásd Strict versus Relaxed MVVM
  - > Gyakran csak egyszerű csomagolássá válik
  - > Gyűjtemények/objektum fák esetén hivatkozásonként kell csomagolni, nem triviális!
  - > Főleg többrétegű alkalmazásnál lehet nehézkes

Hogyan kommunikálunk a Viewval?

- A ViewModel indítja az interakciót a felhasználóval
  - > Dialógus ablak: „Valóban törölni szeretné?”
  - > Hangjelzés
- A View publikál egy interfést
  - > -> A ViewModel meghívja ezt az interfést
- A ViewModel publikál egy eseményt
  - > -> A View feliratkozik az eseményre és reagál
- Tesztelhetőség!

Eseménykezelők elérése a nézetből

- Feladat: a vezérlő eseményét kössük a ViewModel egy metódusára
- Az **x:Bind** támogatja a metódus meghívását, egyszerű
- **IsEnabled** x:Binddal köthető a ViewModel tulajdonságára, ügyelj az értesítésre!
- A kettőt együtt támogatja a **Command** minta is
- A parancsok összefogására további absztrakció is használható:
XamlUICommand

Command minta

- A minta célja: a View réteg vezérlőinek eseményeit közvetlenül kötni a ViewModell metódusaira
  - > x:Bind esetén nem kell, ott beírni a metódus nevét! 😊
  - > Deklaratív, így elkerüljük, hogy a code-behindba írunk
- A Command kétirányú: jelzi, ha a gomb megnyomható és ez az állapota változik
- A gomb az ICommand interfészen keresztül támogatja az események átadását
  - > A többi eseményhez és vezérlőhöz is készíthető csatolt tulajdonság, ami támogatja az ICommandot

Az ICommand interfész

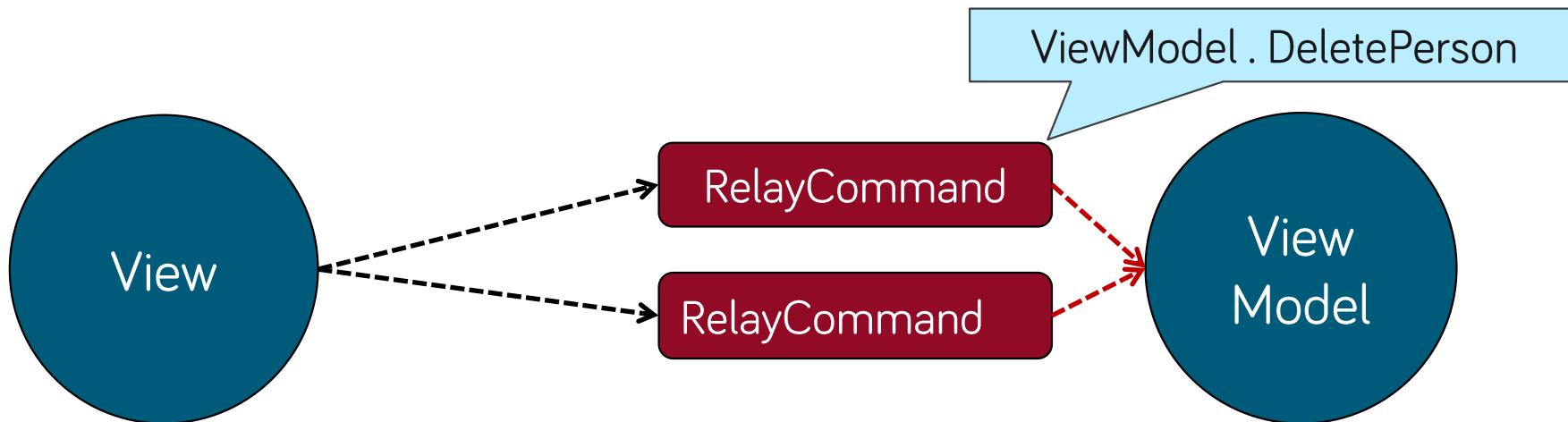
- Egyszerű interfész
  - > Esemény ellövése: Execute
  - > Tiltás és annak változása

```
...public interface ICommand
{
    ...event EventHandler? CanExecuteChanged;

    ...bool CanExecute(object? parameter);
    ...void Execute(object? parameter);
}
```

Relay/DelegateCommand

- A ViewModel minden eseményhez egy külön híd objektumot publikál
  - > Ez a híd implementálja az ICommandot
  - > A hidat adatkötni kell a Button Click eseményére
  - > A híd az esemény hatására behív a ViewModel-be
  - > Például DeletePersonCommand

Command példa

- Command publikálása a ViewModelből propertyn keresztül

```
public ICommand SaveDocCommand  
        => new RelayCommand<string>(SaveDoc);  
  
private void SaveDoc(string param)  
{  
    // ...  
}
```

- A Command bekötése a nyomógombra

```
<Button Content="Delete Person"  
       Command="{Binding SaveDocCommand}"  
       CommandParameter="MyParam"/>
```

MVVM Toolkit támogatás

- Nem kell kézzel létrehozni a Commandot, elég használni a RelayCommand attribútumot

```
[RelayCommand]
private void GreetUser()
{
    Console.WriteLine("Hello!");
}
```

- Ezt generálja hozzá:

```
private RelayCommand? greetUserCommand;

public IRelayCommand GreetUserCommand => greetUserCommand ??= new RelayCommand(GreetUser);
```

Ha nincs Command támogatás - Behaviors

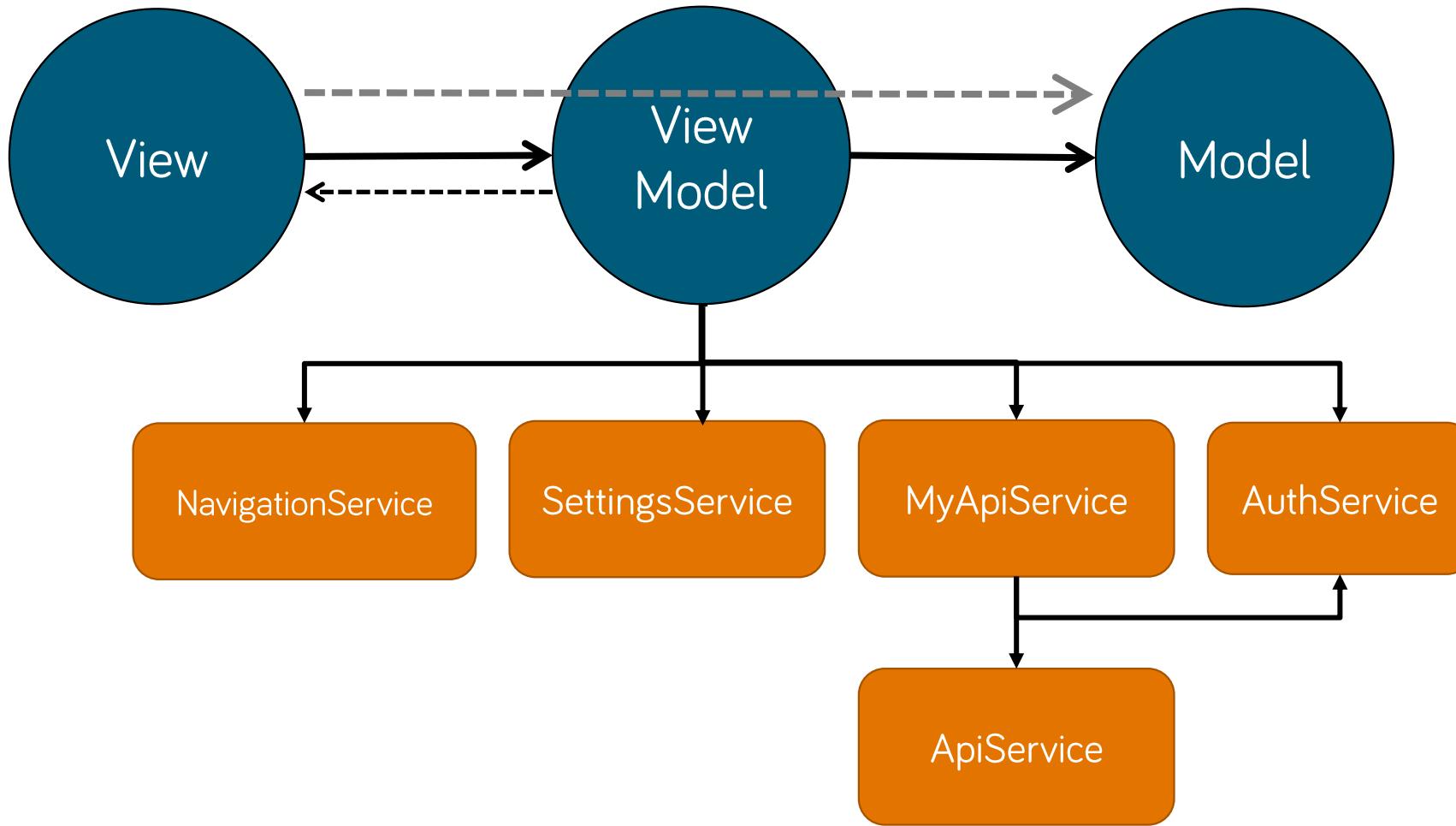
- Csak néhány vezérlő és esemény támogatja a Command mintát
- Vezérlők kiterjesztése Behavior objektumokkal
  - > Hasonló az attached property mechanizmushoz
  - > A [Windows Community Toolkit](#)-ben több kiegészítő is van, például Esemény – Command kapcsolás

```
<TextBlock Text="Delete">
  <i:Interaction.Behaviors>
    <ic:EventTriggerBehavior EventName="Tapped">
      <ic:InvokeCommandAction Command="{Binding SaveDocCommand}" />
    </ic:EventTriggerBehavior>
  </i:Interaction.Behaviors>
</TextBlock>
```

Szolgáltatások MVVM-ben

- Az MVVM minta csak a UI szétválasztásáról szól!
- Ha csak a ViewModelbe rakkának a teljes üzleti logikát, nem sokban különbözne egy összehányt xaml.cs fájltól
- Szervezd a logika darabjait szolgáltatás osztályokba, rétegekbe
  - > Pl.: Rest API, adatelérés, NavigationService stb.
- A ViewModel ezeket felhasználva működik, próbáld vékonyan tartani a VM-eket!
- Használj Dependency Injectiont!

Szolgáltatások

MVVM minta hátrányai, korlátai

- Fő hátrány: implementációs overhead
- Amikor nem érdemes használni:
  - > Nagyon egyszerű alkalmazás
  - > Statikus adatok
  - > Nem hagyományos üzleti alkalmazás

MVVM minta előnyei

- Áttekinthetőség
- Felelősségek szétválasztása
- Laza csatolás
- Könnyű módosíthatóság
- Tesztelhetőség
  - > Például Unit tesztek a ViewModelhez

Könyvtárak, alkalmazások

- WinUI galéria alkalmazás
  - > WinUI vezérlők bemutatása, forráskód, példák
- Community Toolkit.Mvvm
  - > Platformfüggetlen Mvvm minta támogatás
- Windows Community Toolkit
  - > Vezérlők, kiegészítők WinUI platformhoz
  - > Windows Community Toolkit Gallery alkalmazás
- További vezérlő csomagok: Telerik, DevExpress

WinUI 3 Gallery

← WinUI 3 Gallery

Search

- Basic input
- Collections
- Date & time
- CalendarDatePicker**
- CalendarView
- DatePicker
- TimePicker
- Dialogs & flyouts
- ContentDialog
- Flyout
- TeachingTip
- Layout
- Border
- Canvas
- Expander
- ItemsRepeater

CalendarDatePicker
Microsoft.UI.Xaml.Controls

Documentation Source

A control that lets users pick a date value using a calendar.

CalendarDatePicker with a header and placeholder text.

Calendar

Pick a date

January 2024

Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10

← WinUI 3 Gallery

Search

- Basic input
- Collections
- FlipView
- GridView**
- ItemsView
- ListBox
- ListView
- PullToRefresh
- TreeView
- DataGrid
- Date & time
- Dialogs & flyouts
- ContentDialog
- Flyout

GridView
Microsoft.UI.Xaml.Controls

Documentation Source

The GridView <https://github.com/microsoft/WinUI-Gallery/tree/main/WinUIGallery/ControlPages/GridViewPage.xaml.cs>

Basic GridView with S C# source code

This is a basic GridView that has the full source code below.
Other samples on this page display only the additional markup needed to customize them.

Source code

Windows Community Toolkit Gallery

The image shows two overlapping windows of the Windows Community Toolkit Gallery. The left window displays the **RadialGauge** control, which is a circular gauge with a needle pointing towards the top right. The right window displays the **ImageCropper** control, which allows users to crop rectangular and circular images. A snowy owl is shown as the target image for cropping.

RadialGauge
The Radial Gauge Control displays a value.

ImageCropper
Control to crop rectangular and circular images.

Source code | **Package info**

Source code | **Package info**

SettingsExpander

Media

CameraPreview

ImageCropper

Sizers

ContentSizer

GridSplitter

PropertySizer

Sizer overview

StatusAndInfo

MetadataControl

Text

RichSuggestBox

TokenizingTextBox

Extensions

Helpers

Layouts

Xaml

Settings

Pick image | **Save** | **Reset**

BME / UT

Kérdések?

Albert István
ialbert@aut.bme.hu